

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HALİL CİBRAN

GECE İLE SABAH ARASINDA

HALİL CİBRAN

1883 yılında Lübnan'da doğdu. Küçük yaşta ailesiyle birlikte Amerika Birleşik Devletleri'ne göçmüş olan Cibran, 1900'lerin başında Beyrut'ta da kısa bir süre yaşadı. Bir süre Fransa'da da yaşayan ve Rodin'in atölyesine devam eden şair, ömrünün büyük bölümünü ABD'de geçirmiş ve 1931 yılında hayata veda etmiştir.

Şiirleri bütün dünyada büyük yankıları uyandıran Cibran, dünyanın birçok diline çevrilmiş ve aynı coşkuyla okunmuştur. Hayatının etrafında örülen "efsanevi" gerçeklik, ona "deha" denilmesine yol açmıştır. Sadece şiir yazmakla kalmamış, resim yapmış ve resmin yanında sanatın birçok dalıyla ilgilenmiştir. Resimleri, dünyanın çok önemli galerilerinde halen sergilenmekte, şiirleri dünyanın çeşitli dillerine çevrilmekte ve kendisine sık sık atıf yapılmaktadır. 21. yüzyılın bazı "pop ikon"larının ondan söz etmesi, Cibran'a olan ilgiyi çoğaltmıştır. 1923 yılında yayımlanan *The Prophet* ("Nebi" / "Tanrı Elçisi") isimli kitabı, Cibran'a asıl ünü kazandıran kitaptır.

"20. yüzyılın en önemli filozoflarından biri" olarak da anılmaktadır.

CAHİT KOYTAK

Şair. 29 Ocak 1949 yılında, Erzurum'da doğdu. İ.T.Ü. Kimya Fakültesi mezunu. Uzun yıllar serbest ticaret yaptı. 15 yıl bir özel TV kuruluşunda, sinema yayınını yönetti. İngilizceden, Fransızcadan, kitaplar çevirdi. Haziran 2010'tan beri *Taraf Gazetesi*'ndeki köşesinde Pazartesi günleri düzenli şiir yayımlıyor. Yayımlanmış şiir kitapları: *İlk Atlas*, *Gazze Risalesi*, *Yoksulların ve Şairlerin Kitabı* (3 cilt), *Yeni Başlayanlar İçin Metafizik*, *Cazın Irmakları*. Yayına hazır 10 şiir kitabı ve bir *Kur'an* çevirisi yayın programında. Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

Kapı Yayınları 313
Edebiyat 85

Gece ile Sabah Arasında
Between Night&Morn
Halil Cibran
Türkçesi: Cahit Koytak

1. Basım: Ekim 2012

ISBN: 978 605-4683-50-5
Sertifika No: 10905

Kapak: Sinem Er
Mizanpaj: M. Atahan Sıralar

© 2012, Cahit Koytak
© 2012; bu kitabın yayın hakları Kapı Yayınları'na aittir.

Kapı Yayınları
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: bilgi@kapiyayinlari.com
www.kapiyayinlari.com

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftçavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa / İstanbul
Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

Genel Dağıtım
Alfa Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00

Kapı Yayınları, Alfa Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.

GECE İLE SABAH ARASINDA

Halil Cibran

Türkçesi: Cahit Koytak

FIRTINA

BİRİNCİ BÖLÜM

Yusuf El-Fahri, insanlardan kopup, Kuzey Lübnan'da, Kedesha Vadisi yakınlarında, gözden uzak, yol geçmez bir yörede, bir inziva evinde yaşamaya başladığında otuz yaşındaydı. Yöredeki köylerde yaşayan insanlar Yusuf hakkında çok değişik hikâyeler işitmişlerdi. Bazıları, onun çok zengin ve soylu bir aileden olduğunu, bir zamanlar bir kadını sevdiğini; bu kadın kendisine ihanet edince de, kabuğuna çekilip yalnız bir hayata yöneldiğini söylerken; bazıları da onun bir şair olduğunu ve eseri üzerinde yoğunlaşıp, içine doğan şeyleri şiire dönüştürmek için şehrin

gürültüsünü terk ederek bu sakin yere çekildiğini söylüyorlardı. Onun, ruhani ortamlardan hoşlanan mistik biri olduğundan emin gözükenlerle, bir deli olduğu fikrinde ısrar edenlerin sayısı da ötekilerden aşağı kalmazdı.

Bana gelince, ben bu adam hakkında açık ve kesin bir yargıya varamıyordum, doğrusu. Sezgilerim, adamın kalbinde, zanları ve tahminleri aşan, zevahire bakılarak yapılabilecek yorumları boşa çıkaran derin bir sırrın barındığı yönündeydi. Bu kanı da merakımı kamçılıyordu. Uzun bir süre bu garip adamla karşılaşmak için fırsat kolladım. Onun gizli gerçeğine nüfuz etmek için, güttüğü amaç hakkında keşifler yapmaya imkân verecek yakın bir dostluğun peşinde, dolambaçlı pek çok yolu denedim, fakat bu çabalarım bir sonuç vermedi. İlk karşılaşmamızda o, Lübnan'ın Kutsal Sedir ormanının kıyısında dolaşıyordu. En hoş sözcükleri seçerek, sıcak bir selam verdim kendisine. Fakat o, sadece başıyla selamımı alıp, uzun ve hızlı adımlarla yanımdan uzaklaştı.

Bir başka sefer, manastırın yanındaki küçük bir üzüm bağının ortasında dikilmiş dururken gördüm onu ve yaklaşıp selam verdim. “Köylüler bu manastırın on dördüncü yüzyılda, Suriyeli bir topluluk tarafından inşa ettirildiğini söylüyorlar.” dedim ve “Manastırın tarihi hakkında sizin bildiğiniz, duyduğunuz bir şey var mı?” diye sohbetin kapısını aralamak istedim. Ama o soğuk bir sesle, “Manastırı kimin yaptırdığını bilmiyorum. Doğrusunu ararsanız, merak da etmiyorum,” dedi. Sonra da, “Büyükbabanıza yahut büyükannenize niye sormuyorsun bunu? Onlar benden daha yaşlıdırlar herhalde ve bu vadiye olup bitenler hakkında benden daha çok şey bilirler,” diye ekleyerek, bana arkasını döndü ve yoluna devam etti. Onunla tanışmak, dostluk kurmak konusunda o sefer de başarısız olduğumu düşünerek, bütün haklarımı bir kerede kullanmış olmamak için o gün onun arkasından gitmedim.

Bu yabancı adamın bu tuhaf, sır vermez tavırları o günlerde içime sıkıntı verdi ve soğuk, suskun haliyle, kahramanımız, bazı geceler rüyalarımın girdi; girdiği zamanlar da rüyalarımın rengini kararttı.

İKİNCİ BÖLÜM

Bir güz günü, Yusf El-Fahri'nin inziva evinin yakınlarında dolaşırken, ansızın şiddetli bir fırtına, ardından da sağanak halinde şiddetli bir yağmura yakalandım. Rüzgâr, dalgalı bir denizin ortasında dümeni kırılan, yelkenleri parçalanan küçük bir tekneymişim gibi, oradan oraya sürükledi beni. Kendi kendime, “Uzun zamandır beklediğim fırsat olmalı, bu,” dedim, “fırtına, bu adamın evine girmek, ıslak elbiselerimi kurutmak ve böylece orada biraz kalmak için iyi bir bahane olacak.”

Adamın evine varıp da kapıyı çaldığım zaman gerçekten çok kötü durumdaydım. Evin sahibi kapıyı açtı. Bir elinde başı yaralı ve kanadı kırık bir kuş tutuyordu. Selam verdim ve “Rahatsız ettiğim için bağışlayın beni,” diyerek, içeri girme istediğimi

bildirmiş oldum kendisine. Sonra, “Bu beklenmedik fırtına beni evden uzakta yakaladı,” diye ekledim. Kaşlarını çattı ve “Buralarda sığınabileceğiniz sayısız mağara var,” dedi. Ama yine de kapıyı yüzüme kapamadı. Büyük arzusun gerçekleşme yolunda olduğu umudu yüreğimin vuruşlarını hızlandırmıştı. Bakışlarını elindeki yaralı kuşa indirip onun başını hafif hafif ve büyük bir özenle okşamaya başladı. Bu davranışı, ona karşı duyduğum ilgi ve güveni bir kat daha artırdı. Bu adamda bulduğum, birbirine karşıt bu iki karakter özelliği –aynı anda hem merhamet, hem katılık, soğukluk– şaşırtıyordu beni. İkimiz de gerginlik veren sessizliğin farkındaydık. Benim varlığım açıkça huzursuz etmişti onu. Bense merakımı yenene kadar orada kalmakta kararlıydım.

İçimden geçeni hissetmiş gibiydi; başını kaldırdı ve “Fırtına pisboğaz değildir,” dedi, “ekşimiş ete dokunmaz. Niye ondan kurtulmanın yolunu arıyorsunuz?” Bu sözler beni şaşırtsa da direnmek

niyetindeydim. Bir ince mizah hamlesiy-le dedim ki ona, “Fırtına tuzlu ya da ekşi şeylerden hoşlanmayabilir, fakat önüne çıkanı üşütür ya da uçurur. Endişem şu ki, beni bir daha eline geçirirse, canımı çıkar-madan bırakmayacaktır.” Buna karşılık ve-rirken gayet ciddi-di. “Fırtına sizi yutmuş olsaydı, hak etmediğiniz bir onur vermiş olurdu size,” dedi. Ben de doğrularak ona, “Evet, bayım,” dedim, “ben de za-ten fırtınadan kaçtım ki, layık olmadığım bir onurla ödüllendirilmiş olmayayım.” Gülüşünü saklama çabası içinde yüzünü benden öteye çevirdi ve ocağın yanın-da-ki tahta banka doğru hareket etti. Sonra oturmam ve elbisemi kurutmam için beni de ocağın yanına davet etti. Kaydettiğim bu ilerleme için duyduğum sevinci güç-lükle gizleyebildim.

Kendisi de, karşımda, taştan oyulmuş bir sedirin üzerine oturmuştu. Ona te-şekkür ettim. Orada otururken, toprak bir kaptan parmağıyla aldığı yağa benze-yen bir sıvıyı hafif hafif kuşun başına ve kanatlarına sürüyordu. Bana bakmaksızın,

“Şiddetli rüzgâr,” dedi, “Hayat’la Ölüm arasında bir yere, taşların üzerine düşürdü bu kuşu.” Onun bu sözünü kendi durumla ilgili bir kinaye gibi algılayarak, cevap verdim, “Ve şiddetli rüzgâr, başımı yaralanmaktan, kanadımı da kırılmaktan korumak için, tam zamanında kapınıza bıraktı beni de.”

Bana ciddi bakışlarla baktı ve “Benim tercihim de, insanın kuştaki insiyakı göstermiş olması yönündedir. Bu da, fırtınanın, insanın kanadını da kuş kanadı gibi kırabiliyor olması demektir. İnsanoğlu korkuya ve ödleklige yatkındır. Fırtınanın kopacağını hisseder etmez, hemen kıvrıla büküle sığınacak yarık, çatlak, ağaç kovuğu ya da mağara aramaya koyulur.”

Amacım, kendi kendine yaşattığı sürgünün hikâyesini onun ağzından dinlemekti. Bunun için de kışkırtmak istedim onu, “Evet,” dedim, “kuşlar, insanoğlunun sahip olmadığı bir onura ve cesarete sahiptirler. İnsanoğlu, kendi eliyle yaptığı, kendi eliyle ve kendisi için icat ettiği, zor da kalınca da tevillerle biçimden biçime

soktuğu yasaların, adet ve geleneklerin gölgesinde yaşar. Ama kuşlar, dünyanın güneş etrafında, güneşin de başka ve değışmez bir yörüngede dönmelerini sağlayan, aynı ezelî, ebedî Yasa'ya göre yaşarlar.” Bu sözlerim üzerine, bende pek kavrayışlı bir çömez bulmuş gibi, gözleri ve yüzü aydınlandı ve sesini yükseltti, “Çok iyi, çok iyi! Doğru inancı, doğru kelimelerle ifade edecek olursanız, uygarlık denen şeyi de, onun çürümüş yasalarını, geleneklerini de terk etmeniz ve bütün o bunaltıcı şeylerden uzak, fakat yalnız yerin ve göğün mucizevi yasalarının geçerli olduğu bir yerde kuşlar gibi yaşamanız gerekir.

“İnanmak güzel bir şeydir, fakat bu inançları uygulamaya sokmak bir güç denemesidir. Pek çok insanın konuşması denizin çalkantısı gibi kulağa hoş gelebilir, fakat hayatı kırık döküktür, tiksindiricidir, çürük kokan bataklıklar gibi... Başlarını dağların doruğuna doğru yukarı kaldıran çoğu insanın ruhu mağara loşluğunda uyuklama

halindedir.” Oturduğu yerden titreyerek kalktı ve elindeki kuşu, pencerenin yanında katlı halde duran bir bezin üzerine yerleştirdi.

Ateşç bir tutam kuru dal parçası yerleştirirken, “Sandaletlerinizi çıkarın da ayaklarınızı kurutun. Rutubet insan sağlığı için zararlıdır.” dedi, “Elbiselerinizi de kurutun. Ve rahatınıza bakın.”

Yusuf’un bu birbirini izleyen konukseverlik işaretleri umutlarımı artırdı. Ateşe yaklaştım ve bir süre sonra üstümden başımdan buhar çıkmaya başladı. Ev sahibim kapıda dikilip kurşun rengi göklere bakarken, benim zihnim onun geçmişine açılan bir gedik aramanın telaşı içindeydi. Masum bir edayla, “Buraya geleli çok oldu mu?” diye sordum.

Bana bakmadan sakın bir tavırla, “Buraya, yeryüzü daha biçimsiz ve boş olduğu zaman geldim,” diye cevap verdi, “O zamanlar, karanlık, okyanusun dibindeydi. Nur içindeydi kâinat, çünkü suların üstündeymiş Tanrı’nın ruhu.”

Neye işaret ettiğini ilk anda kavrayamadığım bu tuhaf, kinayeli sözler şaşırttı beni. Şaşkınlığımdan kurtulmak ve zihni- mi toplamak için “Ne kadar fantastik bir adam!” dedim kendi kendime, “ne kadar zor, onun realitesine götüren yolu bulmak! Fakat dikkatlice, yavaşça ve sabırla ilerleyeceğiz, ta ki onun bu sıkı ağızlılığını yeterince akıcı bir iletişime, yabaniliğini de yakın bir dostluğa dönüştürünceye kadar.”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gece siyah elbisesini vadilerin üstüne yayarken, fırtına sarhoşlar gibi nara atıp duruyor, yağmursa giderek yoğunlaşıyor- du. Biraz da münzevinin kahince sözleri- nin yarattığı etki sonucu olacak, fantezi olsun diye, Kutsal Kitap’ta anlatılan tufa- nın, hayatı silip baştan almak ve yeryüzü sahnesinden insanın yol açtığı kirliliği gi- dermek için, geri döndüğünü hayal etme- ye başladım.

Öyle görünüyordu ki, dış dünyadaki bu tür altüst oluşlar Yusuf’un gönlünde, çoğu

zaman ölçülü, temkinli bir mizaca tepki olarak doğan ve müzmin yalnızlığı delice bir neşeye, iç şenliklere dönüştüren bir erinç yaratıyordu. İki şamdan yaktı ve sonra, üstünde bir şarap testisi, ekmek, peynir, zeytin, bal ve kuru yemiş bulunan büyükçe bir tepsi koydu önüme. Kendi de yanıma oturup, yiyeceklerin basitliği için değil fakat miktarlarının azlığı için özür diledikten sonra, beni sofrasına davet etti.

Bir yandan sessizliği kavrayıp özüm-lerken, bir yandan da rüzgârın uğultu-sunu, yağmurun kamçı sesini dinleyerek yemeği paylaştık. Ve ben yemek yerken, çözümleyici düşüncelerle onun yüzü-nü inceliyor, bir bakışından, el kol hare-ketlerinden yola çıkarak sırlarını keşfet-meye çalışıyor, bu münzevi adamın sıra dışı varlığının, var oluş biçiminin altında yatması mümkün sebepler üzerinde dü-şünüyordum. Yemeği bitirince, ocakta-ki bakır çaydanlığı aldı ve iki fincana saf, buram buram koku saçan kahve koydu. Sonra küçük bir kutuyu açıp, bana “Bira-der” diye hitap ederek sigara ikram etti.

Kahvemi içerken kutudan bir sigara aldım. Onda gördüğüm bu hızlı değişim inanılır gibi değildi. Bana gülerek baktı ve sigarasından derin bir nefes aldıktan, kahvesini hpürdettikten sonra, “Şüphe yok ki,” dedi, “böyle bir yerde şarabın, tütünün ve kahvenin var olması düşündürüyordur sizi ve bir bana, bir bu yiyeceklere, bu konfora bakıp, merak içinde kalıyorsunuzdur. Sizin bu garipsemenizi pek çok bakımdan haklı çıkarmanız kolay. Çünkü hissettiğim kadarıyla, siz de, insanlardan uzaklaşan birinin, hayattan ve onun zevklerinden, tatlarından vazgeçmiş olması gerektiğini düşünen kimselerdensiniz.” Hemen doğruladım onu, “Evet, çünkü, her şeyi bırakıp yalnızca Tanrı’ya ibadet etmek amacıyla dünyadan el etek çeken erdemli, zahit insanların dediğine göre, bir kere buna niyet edince, artık hayatın bütün zevklerini, hazlarını bir kenara bırakıp, yalnızca ayakta kalabilecek kadar, Tanrı’nın basit, sade nimetleriyle, otlarla, köklerle ve sularla yaşamayı öğrenmek gerekiyormuş.”

Yoğun düşünceler altında bir anlık sessizlikten sonra, “O’nun yarattıklarının arasında yaşarken de, Tanrı’ya ibadet edebiliyordum ben,” dedi, “hayır, ibadetin inzivaya, yalnızlığa falan ihtiyacı yoktur. Tanrı’yı görmek için, O’nunla baş başa kalmak için falan bırakmadım insanları. Babamın, anamın evinde de görebiliyordum Tanrı’yı ben. İnsanları terk ettim, çünkü onların yapıları benimkiyle çatışma halindeydi; onların rüyaları benim rüyalarım ile örtüşmüyordu. İnsanları bıraktım, çünkü baktım ki, benim ruhumun çarkı, öteki ruhların çarklarıyla ters yönde dönüyor ve vahim bir biçimde öğütüyor öteki ruhları. Uygar dünyayı bıraktım, çünkü onu güçlü, korkunç, fakat çürümüş yaşlı bir ağaç olarak görmeye başladım. Bu ağacın kökleri yerin karanlıklarını ağ gibi sarmış, dalları bulutların üstüne ulaşmıştı ama çiçekleri hırs, tamah, kötülük ve suç; meyvesi felaket, sefalet ve korkuydu. Haçlı seferleri onun içine iyilik karıştırmak ve yapısını değiştirmek niyetiyle başlamış, fakat bunun tam tersini yapmış,

kendi bünyesindeki virüsleri ona bulaştırarak kötülüğü azdırmıştı. Katılanların sonu da, düş kırıklığı içinde ölmek, yozlaşmak ve tükenip gitmek oldu.”

Yusuf bunları söyledikten sonra, sözlerinin benim üzerimdeki etkisini görmek ister gibi, ocağın yanına doğru yaslandı. Bense, dinleyici kalmanın en iyisi olacağını düşünüyordum. O devam etti, “Hayır, dua etmek ya da bir keşiş hayatı yaşamak için yalnızlığı aramış değilim ben. Çünkü kalbin terennümü olan dua, binlerce ağzın bağırması, çığırmasıyla karışmış olsa bile ulaşır Tanrı’nın kulağına. Bir tecrit ve inziva içinde yaşamak, aslında bedeni de, ruhu da paralar, tüketir; insanın eğilimlerini, yeteneklerini öldürür. Bu tür bir var oluş biçimi benim için tiksindiricidir. Çünkü Tanrı bedenleri ruhların, tahassüslerin ve terennümlerin tapınağı olarak inşa etmiştir. Ve Tanrı’nın içimize yerleştirdiği güveni hak etmek ve yaşatmak da bizim görevimizdir.

“Hayır, kardeşim, yalnızlığı dinsel nedenlerle aramış değilim, hayır; fakat sadece, insanlardan ve onların yasalarından, öğretilerinden, geleneklerinden, düşüncelerinden, gürültü patırtılarından, ağlama, sızlanmalarından uzak durmak için aradım.

“Kendilerini satan ve kendilerinden maddi ve manevi olarak daha düşük olanı satın alan insanlardan uzak kalmak için yalnızlığı aradım.

“Dudaklarında bin kişiye yetecek gülümseme ve kendini beğenmişlik içinde yürüyen, kalbinin derinlerinde bir tek amacın yuvalandığı kadınlarla karşılaşmanın rahatlığını verebileceği için yalnızlığı seçtim.

“Düşlerinde doğru bilginin hayalini gören ve gayelerine ulaştıklarına inanan kendini tatmin peşindeki insanlardan kendimi uzak tutmak için yalnızlığı seçtim.

“Kendi uyanışlarında ya da farkındalıklarında gerçeğin hayaletinden başkasını görmedikleri halde, bütün içeriğiyle gerçeğin ruhunu gördüğünü dünyaya ilan eden insanlardan kurtulmak için toplumdan kaçtım.

“İnsanların dünyasını terk edip yalnızlığı seçtim, çünkü alçak gönüllüğün bir tür zayıflık, merhametin korkaklık, züppeliğinse güçlü olmanın göstergesi olduğuna inanan çoğunluğa hakaret edemeyip de nezaket göstermek zorunda kalmaktan yorulmuştum.

“Yalnızlığı seçtim, çünkü, güneşin, ayın ve yıldızların sadece ve sadece onların kasalarından yükseldiğine ve sadece onların bahçelerinde battığına içtenlikle inanan insanlarla bir arada olmaktan bitkin düşmüştüm.

“İnsanların gözlerine altın tozu serperken ve kulaklarını anlamsız laflarla doldururken onların yeryüzündeki kaderini kemirip un ufak eden ofis kurtlarından kaçtım.

“Vaazlarında söylediklerini kendileri yaşamayan ve kendilerden beklemedikleri şeyleri insanlardan isteyen vaizlerden kaçtım.

“Yalnızlığı aradım, çünkü son kuruşuna kadar karşılığını yüreğimi paralayarak ödemedikçe kimseden incelik, insanlık göremedim.

“Yalnızlığı seçtim, çünkü, insanların uygarlık dedikleri –simetrik gaddarlığın insanoğlunun bitmeyen sefaleti üzerinde yükselttiği– şu büyük ve korkunç yapıdan nefret ediyordum.

“Yalnızlığın peşine düştüm, çünkü ruh için de, yürek için de, beden için de onda dolu dolu hayatın var olduğunu gördüm. Gün ışığının serilip dinlendiği, çiçeklerin, kokularını havaya cömertçe saldıkları, derelerin denizin yolunu ararken şarkı çığırdıkları sınırsız çayırları keşfettim. Baharın lekesiz uyanışını, yazın renk renk uzayışını, güzün zengin şarkılarını ve kışın muhteşem gizemini bulduğum dağları keşfettim yalnızlıkta. Tanrı’nın bu uzak krallığına geldim, çünkü Evren’in sırlarını öğrenmek ve böylece Tanrı’nın tahtının eteğine yaklaşmak konusunda başka türlü giderilmez bir açlık içindeydim.”

Yusuf, büyük bir yükten kurtulmuş gibi derin bir nefes aldı. Gözleri garip ve büyümlü bir ışıkla parıldadı; ışıyan yüzünde gurur, irade ve hoşnutluk çizgileri belirdi.

Birkaç dakika geçmemişti ki, yumuşak, sempati yüklü gözlerle baktım ona ve benden gizli olanın örtüsünü kaldırmasına yarayacağını düşünerek, “Sylediklerinizin çoğunda haklı olduğunuzdan şüphem yok,” dedim, “fakat bu toplumsal hastalık teşhisiniz, sizin aynı zamanda iyi bir hekim olduğunuzu da gösteriyor. İnanıyorum ki, hasta toplumun, onu tedavi edecek ya da onun ağrısız, eziyetsiz ölmesini sağlayacak böyle bir hekime şiddetle ihtiyacı var. knt içindeki bu dünya sizin gibilerinin dikkatine muhtaç. Kendinizi bu hastadan uzak tutmanız ve yardımınızı ondan esirgemeniz doğru ve vicdani mi, sizce?”

Düşünceli gözlerle bana baktı ve bir şeyleri boş verir bir havada, “Uygarlığın başlangıcından beri, hekimler insanları hastalıklarından kurtarmaya çalıştılar. Kimi bıçak kullandı, kimi zehir. Fakat veba yine de umutsuzca yayıldı. Benim temennim, hastanın, yorganın altından elini çıkarıp, kendisini ziyarete gelen herkesin boğazına sarılarak onu boğmaya çalışacağına, kalan ömrünü, kirli yatağında, uzun

ömürlü ağrıları ve acıları üzerinde derin düşüncelere dalarak, kendini şu ya da bu biçimde hoşnut etmenin yollarını aramasıdır. Ne ironidir şu! Kötü hasta hekimini öldürüyor ve kendi kendine, ‘Büyük bir hekimdi o,’ diyor. Hayır, birader, hayır, yeryüzünde hiç kimse bu konuda insanogluna yaranamaz. Çiftçi ne kadar akıllı, işinin ehli ve çalışkan olursa olsun, Kış mevsiminde tarlasını yeşertemez.”

Ona karşı çıkar gibi, “İnsanlar kışı şöyle ya da böyle geçirecek. Sonra doğurgan bahar gelecek. Doğal olarak kırlarda çiçekler açacak ve dereler vadilerde çağıldayıp duracak,” diye söze girdim.

Kaşlarını çattı ve “Yazık!” dedi, yazık ki, Tanrı, bir bütün halinde olan şeyi, İnsan’ın hayatını, yılın mevsimleri gibi bölümlere ayırmış. O halde, Tanrı’nın planına ve vaadine inanç ve teslimiyet içinde yaşayan insanlar, hayatın parça parça yaşadığı böyle bir dünyaya bir daha gelmeyi arzu ederler mi, sizce, ne dersiniz?

İnsanın hayatın lekesiz, defosuz köşesine, cennetteki gibi çalkantısız bir bölümüne yerleşip yaşayacağı, günün parlak ışığında neşeyle dolup, gecenin sessizliğinde deliksiz huzuru tadacağı bir çağ, bir dönem gelir mi? Bu rüya gerçek olur mu? Yeryüzü insan cesetleriyle dolduktan, toprak insan kanıyla sulandıktan sonra, gerçekleşebilir mi, bu?”

Bunları söyledikten sonra, Yusuf, ayağa kalktı ve başka bir dünyayı işaret eder gibi elini göğse doğru kaldırarak, “İnsanlık için, boş bir rüyadan başka bir şey değil bu,” dedi, “Fakat ben kendim için bunu gerçekleştirmenin yolunu arıyorum. Ve burada bulduklarım, yüreğimi doldurmaya yetiyor. Yüreğimi doldurmakla kalmıyor, yüreğimin içinde olanlarla birlikte bu vadileri doldurup taşarak bazen dağa yokuşa tırmanıyor.” Konuşmasının burasında kalın, güçlü sesini yükselterek, “Gerçekten doğru olduğunu bildiğim şey, içimin, içimdeki benliğin bağırıp durduğu şeydir. Ben burada huzur ve sükûnet içinde yaşıyorum ama varlığımın derinlerinde

aç ve susuz biri var. Ve ben kendi elimle tasarlayıp yaptığım vazolarda yeşerttiğim Hayat'ın soframa koyduğu ekmeği ve şarabı onunla paylaşmaktan hoşlanıyorum. İnsanların sofrasını işte bunun için terk ettim ve buraya geldim. Sonuna kadar da burada kalacağım.”

Ben onun söylediklerini düşünüp toplumun açık yaralarına tanım bulmaya çalışırken, o, coşku halinde hızlı adımlarla bir ileri bir geri odayı arşınılıyordu. Yine ince bir eleştiri için cesaretimi toplayıp, “Görüşlerinizi ve niyetlerinizi çok, ama çok önemli buluyor, uzlet ve yalnızlığınıza hem saygı duyuyorum, hem de gıpta ediyorum,” dedim. “Fakat eminim ki, sizin aralarından ayrılmanızla bu yoksul toplum büyük bir kayba uğramış olmalı. Çünkü toplum, tam da sizin tanımladığınız türden sorunlarına çare ararken ona yardımcı olabilecek, onu uykusundan uyandırabilecek bir anlayışa muhtaç durumda.”

Başını yavaşça salladı ve “Bu toplum da bütün öteki toplumlara benziyor,” dedi. “Çünkü insanlar hep aynı malzemedен yapılmışlardır ve dış görünüşün dışında değişen pek bir şey yoktur. Görünüş de sonucu fazla etkilemez. Doğulu toplumların sefaleti, dünyanın da sefaletidir gerçekte. Batı uygarlığı dediğiniz şeyse, trajik aldanışın değişik yüzlerinden, aynı hayaletin değişik maskelerden biri sadece.

“Tırnaklarını boyasa ve parlatsa da, ikiyüzlülük, her zaman ikiyüzlülük olarak kalacak. Yalan, dokunuşu daha yumuşak ve ince olsa da, asla yalan olmaktan çıkmayacak. Sahte olan, ona ipekli elbiseler giydirip, saraylarda oturtsanız bile, asla gerçeğe dönüşmeyecek. Hırs ve tamah, asla kanaatla özdeşleşmeyecek. Ne de Cürüm, erdemle. Ve öğretilere, geleneklere, tarihe yapılan kölelik, yüzünü boyayıp, sesini gizlese de, hep kölelik olarak kalacak. Evet, kölelik, kendini özgürlük olarak adlandırsa bile, bütün korkunç biçimleriyle yine kölelik olarak kalacaktır.

“Hayır biraderim, hayır. Batı Doğu’dan daha üstün falan değil; Doğu’dan aşağı da değil, kuşkusuz. Bu ikisi arasındaki fark, aslanla kaplan arasındaki farktan daha büyük değil. Toplumun dış görünüşünün arkasında benim bulduğum doğru ve şaşmaz bir yasa var ki, bu yasa sefaleti, refahı ve cehaleti aynı başlık altında topluyor; bir toplumu diğerine yeğlemiyor; bir kesimi zenginleştirmek için, başka bir kesimi ezmiyor.”

“Uygarlık boşuna o zaman! Ve uygarlık ürünü olan her şey!” diye atıldım. “Evet, uygarlık boşuna ve onun kapsadığı her şey...” diye hemen karşılık verdi, “buluşlar, keşifler, bunların hemen hepsi, beden yorulduğu, sıkıldığı, zorlandığı zaman ona rahatlık ve eğlence sağlayan şeylerden ibaret. Uzakların fethi, denizler üzerindeki hâkimiyet falan, ruhu doyurmaktan, gönlü hafifletmekten uzak, sahte kazanımlardan başka nedir ki! Çünkü bunların hepsi doğaya karşı yürütülen eylemler olarak başlayıp, öyle biten faaliyetler.

İnsanın bilim ve sanat olarak isimlendirdiği pek çok kuram ve yapı insanın boynunda, ellerinde, ayaklarında taşıdığı prangalardan, altın zincirlerden başka nedir ki! Ve insanı avunduran, sevindiren şeyse, sadece bunların parıltısıyla, cınlaması. Bunların hepsi, parmaklıklarını yine insanın kendi elleriyle çağlar önce imal etmeye başladığı ve ebediyete kadar kendini hapsettiği güçlü kafeslerden ibaret. Evet, boş, bomboş, insanın yapıp ettiği şeyler. Boş, bomboş, insanın amaçladığı, peşine düştüğü şeyler. Ve boşuna yeryüzündeki her şey.” Sustu ve soluğunu topladıktan sonra yavaşça ekledi, “Onca boş şey arasında bir tek şey var, ruhun sevdiği, yanıp tutuştuğu bir tek şey, parlaklığıyla göz kamaştıran ve yalnızlığına leke sürdürmeyen.”

“Nedir o, nedir?” diye sordum, titreyen bir sesle ve sabırsızlıkla. Uzun uzun gözlerime baktı ve sonra gözlerini kapadı. Yüzü aydınlanırken, ellerini göğsüne yerleştirdi ve sakın, içtenlikli bir sesle, “Ruhtaki

uyanma; gönlün en derin yerinde gerçekleşen uyanma.” dedi. “İnsanın bilincini apansız istila eden ve onun gözlerini açan, taşkın, muhteşem bir güç bu. Öyle bir güç ki, içine o doğunca, Hayat’ı, muhteşem bir müziğin baş döndüren sağanağı içinde, yoğun bir ışıkla kuşatılmış görür insan. Bu olduğu zaman insan, yerle gök arasında dikilmiş bir güzellik abidesine dönüşür. Yahut zaten böyle olduğunu hatırlatır bakanlara. Bu içe doğan şey gönülde apansız parlayan bir alevdir ki, yüreği yakar ve böylece arındırır onu. Yeryüzünden yukarılara çeker çıkarır insanı; dipsiz göklerde gezindirir. O bir incelik, bir gönül yüceliğidir ki, gönül ona hayran olur, onunla sarhoş olur ve ona uzak düşen her şeye karşı direnir ve onun büyük anlamını anlamaya kendini kapalı tutanlara başkaldırır. Gizli bir eldi bu, benim için. Ben, ailem, dostlarım ve öteki şehirliler arasında, onlar gibi bir toplum üyesiyken, gözlerimin önündeki perdeyi aralayan gizli bir el...

“Çoğu zaman merak eder, kendi kendime sorardım, ‘Nedir mahiyeti bu kâinatın? Ben niçin farklıyım, bana bakanlardan? Nasıl tanıdım onları, nerede karşılaştım onlarla? Niçin onların arasında yaşıyorum? Bir yabancı mıyım onların arasında? Yoksa onlar mı yabancılar, yeryüzünde? İnsanlar, bütün bu soruların anahtarlarını bana emanet eden Hayat’ın, karşıma çıkardığı yabancılar mı?’”

Çok önceleri görüp de, şimdi açığa vurmamak istemediği bir şeyi hatırlamış gibi birden sustu. Sonra kollarını ileri doğru uzattı ve fısıldadı, “Dört yıl önce, insanların dünyasını terk edip, hayatı açık gözlerle, farkındalık içinde yaşamak ve gönül gözünü açan düşüncelerin ve muhteşem sessizliğin tadını çıkarmak için bu ıssız yere geldiğim zaman, bana olan buydu işte.”

Dışarıdaki fırtınaya hitap etmek için hazırlanıyormuş gibi, karanlığın diplerine gözlerini dikerek kapıya doğru yürüdü. Fakat titreyen bir sesle, “Gönlün derinlerinde doğan bir uyanma, aydınlanma, bu.”

diye konuştu, “Öyle ki, onun farkında olan, onu bilen, sözcüklerle anlatamaz onu. Onu bilmeyense, varlığın o muhteşem ve icbar edici esrarı üzerinde düşünmeyecektir bile.”

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Aradan bir saat geçmişti ve Yusuf Fahri, zaman zaman durup haşyet veren göğē bakiyor, sonra odayı arşınlamaya devam ediyordu. Bense, sessiz kalarak, onun münzevi hayatında elem ve neşenin bu garip birliği üzerinde düşünüyordum.

Sonra, gece oldu ve Yusuf bir ara bana yaklaştı ve hayatının can alıcı sırlarını ifşā ettiğē adamın çehresini belleğine iyice yerleştirmek istiyormuş gibi, uzun uzun yüzüme baktı. Zihnim tam bir karışıklık içindeydi, bakışlarım, sanırım, dalıp gitmiş birinin bakışlarıydı. Sakin, alçak bir sesle, “Doğanın hallerini yakından hissetmek için, fırtınalı gecede biraz dolaşmaya çıkıyorum şimdi,” dedi. “Bu, benim güz ve kış günlerinde yapmaktan çok hoşlandığım

bir şeydir. Şarap işte burada, tütün de şurada; lütfen, benim burayı kendi eviniz gibi görün bu gece.”

Siyah bir palto giyindi ve ekledi: “Sabah ayrılırken, başka insanların izinsiz girmeleri için, kapıyı kapamanızı rica edeceğim sizden. Çünkü yarın bütün günü Kutsal Sedir ormanında geçirmeyi düşünüyorum.” Bunu söyledikten sonra, eline uzunca bir asa alarak kapıya doğru yürürken, “Siz bu civardayken, fırtına sizi yine şaşırtırsa yine bu fakirhaneye sığınmakta tereddüt etmeyin. Umarım, fırtınadan korkmayı değil, onu sevmeyi öğretirsiniz kendinize. İyi geceler, kardeşim.”

Kapıyı açtı ve başı yukarıda, karanlığın içine yürüyüp gitti. Hangi yöne doğru gidecek, bunu görmek için bir süre kapıda dikilip durdum. Fakat o, neredeyse göz açıp kapayıncaya kadar gözden kayboldu. Birkaç dakika sonra vadinin kırık taşları üzerinde onun ayak seslerini duydum.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Derin düşüncelerle geçen bir geceden sonra sabaha girerken fırtına geçmiş, gökyüzü açılmış, dağlar ve düzlükler güneşin ışınları altında kendilerini doğanın renk cümbüşüne bırakmışlardı. Şehre giden yolda kendimi ben de, Yusuf Fahri'nin betimlediği ruhsal aydınlanmaya yakın hissediyordum. Öyle ki, bu duygu, varlığımın bütün zerrelere nüfuz eden bir hafifleme veriyordu bana. Ve bu hafiflemeyle birlikte hissettiğim titreme adeta dışardan da görülebilecek gibiydi sanki. Sakinleştiğimde, çevremdeki her şey her zamankinden daha güzel ve kusursuzdu.

Gürültü patırtı içinde yaşayan insanların dünyasına dönüp, onların bağırsıp çığrışmalarını işitmeye, yapıp ettiklerini izlemeye başlar başlamaz, durdum ve kendi kendime, “Evet,” dedim, “ruhsal aydınlanma gerçekten de insanın hayatındaki en temel, en önemli adım bence de. Ve var olmanın tek amacı bu. Fakat uygarlığın kendisi, bütün trajik formları içinde bile

ruhsal aydınlanma için üstün bir etmen değil mi, peki? Eğer öyleyse, onun bu aşikâr değerini nasıl yok sayabiliriz; hele o, varlığıyla, amaçlanan uyum ve dengeyi güçlendiren bir yapı olduğunu sürekli kanıtlıyorsa? Bugünkü uygarlık, içi boş bir amaca hizmet ediyor görünebilir, fakat ebedî yasa, içi boş gözükse de, böyle bir amaca yönelmiş insanın önüne, büyük ve onu gönül özgürlüğü için ruhani değerler üretebileceği yüceliklere çıkaran bir merdiven dayamıştır.

Yusuf Fahri'yi bir daha hiç görmedim, çünkü Hayat, uygarlığın hastalıklarını paylaşma yönünde gösterdiğim çabalar sonucu beni, aynı yıl, Kış'ın sonuna doğru Kuzey Lübnan'dan sürgün etmiş; ve benim, bu sürgün hayatını , fırtınaları evcilleştirilmiş uzak bir ülkede geçirmem gerekmişti. Bu ülkedeyse, keşiş hayatı, münzevi hayatı sürdürmek, bir çeşit onurlu delilik durumundaydı; çünkü bu ülkede yaşayan toplum da hastaydı, huzursuzdu.

İnsanlar Hayat'ın tutsağıdırlar. Ve bu tutsaklıktır, onların günlerini sefalet, umutsuzluk ve çöküntüyle, gecelerini de gözyaşı ve bunalımla dolduran.

Benim ilk defa dünyaya gelişimin üzerinden yedi bin yıl geçti; o günden beri, ağır prangalarını sürüye sürüye dünyadan gelip geçen Hayat tutsaklarına tanıklık ettim hep.

Yeryüzünün doğusunda da, batısında da dolaştım; Hayat'ın ışığı ve gölgesi altında avarelik ettim. Işıktan çıkıp karanlığa yönelen uygarlık kabileleri gördüm. Bunların her biri, tutsaklığın boyunduruğu altında beli bükülen aşağılanmış ruhlar tarafından cehenneme, aşağı çekiliyordu. Güçlü olana bukağı vurulmuş, baş eğdirilmişti. İnançlı olan, idollerinin önünde dizüstü

Etkisizliğin, tepkisizliğin ve kısıtlanmanın örtülerini giyinen genç kızlar; gözyaşları içinde, yasayla baş eğdirildiği, itaate zorlandığı yatağa giren evli kadınlar gördüm.

Kongo kıyılarıyla Fırat kıyıları arasında, Nil deltasıyla Suriye ovaları, Atina'nın arenalarıyla Roma'nın kiliseleri, Konstantinopolis'in kenar mahalleriyle İskenderiye'nin sarayları arasında nice çağlar geçirdim. Her yerde ve her çağda, cehaletin dizip koştugu parlak, büyük, gösterişli sahnelerde köleliğin sergilendiğini gördüm. İnsanlar gördüm, Tanrı olarak yakardıkları idolün ayakları altında ergen kızları, ergen oğlanları kurban ediyorlardı. İnsanlar gördüm, idollerinin ayaklarına şarap ve koku döküyor, onu Kraliçe olarak anıyorlardı. İnsanlar gördüm, idollerinin önünde günlük yakıyor ve onu Peygamber olarak anıyorlardı. İnsanlar gördüm, idollerinin önünde diz kırıp tapınıyorlar ve onu Adalet diye adlandırıyorlardı. İnsanlar gördüm, idollerinin uğruna savaşıyor, ölüyor ve onu

Vatanseverlik olarak adlandırıyorlardı. Onun iradesine baş eğiyor ve ona Tanrı'nın yeryüzündeki gölgesi diyorlardı. Onun uğruna insanı ve onun oturmuş değerlerini, kurumlarını yıkıyor, alt üst ediyor ve adına Kardeşlik diyorlardı. Onun için kavga veriyor, çalışıyor, onun için ölümüne çalışıyor ve adına Zenginlik ve Mutluluk diyorlardı. Önce öldürüyorlar, sonra da Eşitlik diye anıyorlardı onu.

Sayısız ismi, ama bir tek gerçekliği vardı, onun. Pek çok görünüşü, pek çok yüzü vardı fakat bir tek unsurdan yapılmıştı. Gerçekte, geçmişten geleceğe kesintisiz varlığını sürdüren bir hastalıktı o, her kuşağın kendisinden sonrakine bulaştırdığı bir hastalık...

Kör tutsaklığı gördüm; insanların kendi bugünlerini, atalarının, ana-babalarının geçmişine bağlayan ve onları, yeni bedenlere eski ruhları yerleştirerek, atalarının adet ve geleneklerine teslim olmaya zorlayan tutsaklığı gördüm...

Dilsiz tutsaklığı gördüm; nefret edilen kocayı, nefret ettiği karısına bağlayan; nefret edilen kadını, nefret ettiği kocasının yatağına sokan ve bu iki hayatı da ruhen öldüren tutsaklığı...

Sağır tutsaklığı gördüm, insana işittiğini sandığı sesin yalnızca bomboş bir yankısını ve bedeninin zavallı gölgesini bırakarak ruhu ve kalbi boğan tutsaklığı...

Topal tutsaklığı gördüm, insanın boyununu bir tiranın hükmü altına sokan ve güçlü bedenlerle, zayıf zihinleri, güçlerini artırmak için birer enstrüman olarak kullansınlar diye, Hırs ve Tamah ehlinin boyunduruğına sokan tutsaklığı...

Çirkin tutsaklığı gördüm, çocuk ruhlarıyla engin gök kubbeden Yoksulluk'un Cehalet'le yaşadığı, Aşağılanma'nın Umut-suzluk'la birlikte oturduğu; çocukların bedbaht olarak doğup, bedbaht olarak büyüdükleri, suçlu olarak yaşadıkları, yaşlandıkları ve nefret edilen, dışlanan yokvarlıklar olarak öldükleri Sefalet'in ve İstirap'ın evine inen tutsaklığı gördüm...

İnce tutsaklığı gördüm, nesneleri bilen isimlerinden başka sözcüklerle adlandırılan; kurnazlığı zekâ, değersiz malumatı bilgi, zayıflığı incelik, yumuşaklık; korkaklığı, kararsızlığı güç beğenirlik olarak adlandıran tutsaklığı...

Eğilip bükülen, değişken tutsaklığı gördüm, zayıf insanların dillerini korkuyla döndürmelerine ve duygularını dışarı vurmalarına, felaketleri üzerine derin düşüncelere dalmış gibi yapmalarına, fakat giderek, çocukların bile katlayıp kaldırabilecekleri boş çuvallara benzemelerine sebep olan tutsaklığı...

Eğik tutsaklığı gördüm, bir ulusu, başka bir ulusun yasalarına, kurallarına uyum sağlamaya razı eden ve her geçen gün daha eğik, daha yatık bir hale gelen tutsaklığı...

Sürüp giden tutsaklığı gördüm, monarkların çocuklarına kral tacı giydiren ve onların bu taçları başlarında taşıyıp taşıyamayacaklarına bakmayan tutsaklığı...

Sürekli ve bulaşıcı olmanın kirli güçlerine sahip olmanın yolu, tutsaklık izlenerek ve onun üzerinde düşünülerek bulunur.

Sefih ve kirli çağları izlemekten yorulduğum, taşlaşmış insanlar geçidini seyretmekten bitkin düştüğüm zaman, Hayat'ın Gölgesi'nin düştüğü, geçmişin kendini yorganın altında gizlemeye çalıştığı, geleceğinse kendi üzerinde katlanıp uzun süre kendisi olarak kaldığı vadide yalnız başıma yürüdüm. Orada, zehirli bir yılan gibi kıvrılan, bir suçlunun rüyaları gibi dolaşık olan Kan ve Gözyaşı Irmağı'nın kıyısında, tutsakların hayaletlerinin ürküntü veren fısıltılarını dinledim ve hiçliği seyrettim uzun uzun.

Gece yarısı olup da ruhlar saklandıkları yerlerden dışarı çıktıklarında, bir kadavra gördüm; dizlerinin üzerine çöküp aya bakarak yok olup gitmek üzere olan bir hortlak gördüm... Ona yaklaşıp, "Adın ne senin?" diye sordum. Dehşet saçan gölgesi iskeletin, "Adım Özgürlük benim," diye cevap verdi bana.

“Çocukların nerede, peki?” diye devam ettim sormaya.

Özgürlük, güçlkle ve kısa soluklar alarak, “Biri çarmıhta can verdi, diğeri delirerek öldü, üçüncüsü ise henüz doğmadı,” diye cevap verdi.

Ve topallayarak uzaklaştı. Giderken bir şeyler söylemeye devam ediyordu. Fakat görüş mesafesini kısaltan sis ve kendi yüreğimin feryatları onu görmeme, sesini işitmeme engel oldu.

İnsanlar Peder Samaan'a ruhani alanda ve ilahiyat konusunda kendi rehberleri gözüyle bakıyorlardı; çünkü Peder Samaan, affı mümkün günahlar konusunda da, büyük günahlar konusunda da derin bilgilere sahip bir otorite, başlı başına bir kaynak olmanın yanında, bir de Cennet, Cehennem ve Araf'ın sırları hakkında konuşmaya bir başladı mı su gibi akıp duran bir allameydi.

Peder Samaan'ın Kuzey Lübnan'da görevi bir köyden ötekine yol teperek, vaaz verip, insanlara günahın yol açtığı ruhani çöküntüler için şifa götürmek ve onları Şeytan'ın korkunç tuzaklarından kurtarmaktı. Muhterem Peder, Şeytan'la bitmeyen bir savaş içindeydi, kısacası. Fellahlar

bu kilise adamına büyük değer verir, abartılı bir saygı gösterirlerdi. Onun öğüt ve dualarını altın ve gümüş para karşılığı almak konusunda her zaman biraz sıkıntı çekseler de, her hasat mevsiminde ona ürünlerinin en iyilerini armağan etmekten geri durmazlardı.

Güz vakti bir akşam, Peder Samaan uzakça bir köye doğru, dağ bayır aşarak yürürken, yolun kenarında, bir çukurdan gelen ıstıraplı bir feryat ve ardından inlemeler işitti. Durup sesin geldiği yana baktı ve orada çukurda iç çamaşırlarıyla yatan bir adam gördü. Adamın, derince yaralarından çıkan kan, başına ve göğsüne sızıyordu. Acı içinde inliyor, birilerini yardıma çağırıyordu, “Kurtarın beni, acıyın, yardım edin bana, ölüyorum.” Peder Samaan şaşkınlıkla baktı acı çeken adama ve kendi kendine, “Bir hırsız olmalı bu,” dedi. “Muhtemelen gelip geçeni soyuyordu ama son seferinde başarısız oldu demek ki. Ve soymak istediği yolcu yaraladı onu. Ölürse, onun canını almakla suçlanabilirim; neme lazım, burada durmamalıyım.”

Papaz durumu böyle değerlendirerek, yoluna devam etmek istedi. Fakat ölmek üzere olan adam seslenerek durdurdu onu, “Bırakma beni, ne olur! Ölüyorum!” Bunun üzerine Peder durumu tekrar değerlendirdi ve içinde ona yardım etme yönünde bir istek duymadığı için gizli bir utançla yüzü sarardı. Dudakları titremeye başladı, fakat yine kendi kendine, “İssız yerlerde serseri serseri dolaşan şu kaçık insanlardan biri olmalı, bu. Yaralarının görünüşü korku veriyor bana. Ben, bu halimle, ne yapabilirim ki onun için? Esasen, ruhani bir hekimin böyle bedenî yaraları olan biri için yapabileceğı pek bir şey yoktur.” Peder Samaan yine yola koyulup birkaç adım attı ama yaralı adam onun arkasından, soluğunu zorlukla toplayarak, kayaların bile içini eritecek bir sesle yalvardı, “Yaklaş bana, ne olur!” dedi, “Biz çok eski dostuz seninle. Sen, iyi çoban, Peder Samaan’sın. Ben de ne bir hırsızım, ne de bir kaçık. Yanıma gel ve beni bu ıssız yerde ölüme terk etme. Yaklaş, sana kim olduğumu söyleyeceğim.”

Peder Samaan yaralı adama yaklaştı, diz çöktü ve dikkatle adamın yüzüne baktı. Adamın yüzünde gördüğü birbiriyle çatışan çizgiler, tanıdığı birini hatırlatmıyordu ona. Bu yüzde zekâ yanında kurnazlık, güzellik yanında çirkinlik, gaddarlık yanında yumuşaklık okunuyordu. Ayakları üzerinde sertçe doğrulurken, “Peki, kimsin sen?” diye sordu ona.

Ölmek üzere olan adam, baygın bir sesle, “Benden korkma, Peder,” dedi, “çünkü, dediğim gibi, biz çok eski ve sıkı iki dostuz seninle. Kalkmama yardım et ve beni yakındaki dereye götür; orada mendilinle ya da fanılanla yaralarımı temizle.”

Peder üsteledi, “Söyle bana, kimsin sen? Tanıyamadım seni. Daha önce görüp görmediğimi de hatırlamıyorum.”

Yaralı adam can çekişir gibi ıstıraplı bir sesle, “Kim olduğumu biliyorsun benim!” diye cevap verdi, “Bin defa gördün beni ve her gün konuşuyorsun benimle. Ben senin için kendi hayatından daha değerliyim.”

Peder azarlayarak onu, “Yalancı sahtekarın tekisin sen!” dedi, “ölmek üzere olan bir adam gerçeği söylemelidir. Hayatım boyunca bir tek kere bile görmüş değilim, senin o günahkâr yüzünü. Şimdi söyle bana, kimsin sen? Yoksa fena olacak, kalan canından da olacaksın.”

Bunun üzerine, yaralı adam papaza doğru yavaşça, ama iyice yaklaşarak, onun gözlerinin içine baktı; dudaklarında garip, gizemli, biraz da alaycı bir tebessüm, sakin, kendinden emin, derinden gelen bir sesle, “Şeytanım ben.” dedi.

Bu meşum, uğursuz sözcüğü işitince, Peder Samaan, vadinin her köşesinde yankılanan korkunç bir çığlık attı. Sonra karşısındaki figüre iyice bakınca, o zaman fark etti ki, garip, ürkütücü, grotesk çarpıklığıyla, ölmek üzere olan bu adamın görünüşü, köy kilisesinin duvarına asılı Şeytan tasviriyle tıpa tıp örtüşüyor. Peder irkildi ve nefretle haykırarak, “Tanrı bana senin bu cehennemlik yüzünü gösterdi ve böylece edebileceğim kadar nefret etmemi sağladı senden; lanet olsun sana

sonsuzu kadar! Yoldan çıkan kuzu çoban tarafından telef edilmelidir ki, öteki kuzuları da yoldan saptırmasın!”

Şeytan, “Acele etme, Peder,” diye karşılık verdi, “acele etme ve akıp giden zamanı bu boş lakırdılarla boşa harcama. Yaklaş ve Hayat, bedenimi terk etmeden önce yaralarımı kapat.” Rahip, sert ve kesin konuştu, “Her gün Tanrı’yı yüceltmek, O’na yakarmak için göğе çevrilen bu eller, cehennem ateşinden yaratılmış bir bedene asla dokunmayacak. Çağların laneti, insanlığın çağlar boyu biriken hıncı ve nefreti altında ezilerek geberip gitmelisin sen. Çünkü insanlığın düşmanısın sen. Çünkü tüm erdemleri yok etmek, kendi ağzınla ikrar ettiğın tek amaç, senin için.”

Şeytan sıkıntı ve ıstırap içinde kımıldadı, dirseğine dayanıp hafifçe doğrularak, “Ne söylediğini bilmiyor, şu an kendine karşı işlediğın suçu anlamıyorsun,” dedi. “Şimdi iyi dinle beni, başıma gelenleri anlatayım sana. Bugün bu ıssız vadide yürüyordum. Buraya vardığımda, bana saldırmak için

göklerden bir grup melek indi ve amansızca saldırdı bana. İçlerinde, elinde iki yanı da kıldan keskin, ağır, ıslıl ıslıl bir kılıç taşıyan biri olmasaydı, hepsini saf dışı bırakabilirdim. Bu ıslıl ıslıl kılıca güç yetiremedim.” Şeytan bir an sustu ve elini yumruk yaparak böğründeki derin yaraya bastırdı. Sonra devam etti, “Mikail olduğunu düşündüğüm bu silahşor melek tam bir gladyatör ustalığı sergiliyordu. Uygun bir yere kendimi bırakıp ölü numarası yapmasaydım, hunharca parçalayıp işimi bitirecekti.”

Gözlerini göğe kaldıran Peder, muzaffer bir sesle, “Tanrım,” diye yakardı, “İnsanlığı bu lanetli düşmanından kurtaran Mikail’in adı kutlu olsun, yücelsin göklerde!”

Şeytan buna karşı çıktı, “Benim İnsanlık için beslediğim küçümseme hissi, senin kendine karşı duyduğun nefretten daha büyük değil. Hiç de seni kurtarmak için gelmiş olmayan Mikâil’i kutluyorsun. Ama ben yenik düştüm diye, daha önce de,

şimdi de senin huzur ve mutluluğunun kaynağı olduğum halde, beni lanetliyorsun. Beni kutlamıyor, hamiyetinin dışında tutuyorsun, ama benim gölgemde yaşıyor, benim gölgemde yükseliyorsun. Benim varlığımı kendi mesleğin, kariyerin için bir bahane, bir dayanak ve silah olarak benimsedin ve ismimi, bir rahip olarak yapıp ettiklerin için bir doğrulama, kesinleme olarak kullandın başından beri. Benim geçmişim, şimdimi ve geleceğimi de zorunlu kılmıyor mu senin için? Amaçladığın miktarda servet birikimine ulaştığını mı düşünüyorsun? Sana inananlardan, seni izleyenlerden, benim hükümranlığımı tehdit olarak gösterip daha fazla altın ve gümüş çıkarmanın artık imkânsız olduğunu mu düşünüyorsun yoksa?

“Ben ölüp gidersem eğer, senin de açlıktan öleceğini anlayamıyor musun? Bugün öldüğümü kabul edersen, yarın ne yapacaksın, peki? Benim ismim unutulup giderse, hangi mesleği, hangi sanatı izleyeceksin? Onlarca yıldır bu köylerde dolaşıyor

ve insanları benim elime düşmemeleri konusunda uyarıyorsun. Bir araya getirebildikleri üç beş dinarla ve emeklerinin ürünüyle senin öğütlerini, önerilerini satın alıyor yoksul insanlar. Lanetli düşmanlarının artık var olmadığını öğrenirlerse, yarın ne satın alacaklar senden? Ben ölürsem, senin işin de ölüp gider benimle birlikte. Çünkü o zaman insanlar, kendilerini günaha sürükleyen ayartıcı dürtülerden kurtulmuş olurlar. Bir kilise adamı olarak, kilisenin, kendi varlığını, düşmanının, yani şeytanın varlığına borçlu olduğunu görmüyor musun? Bu çok eski çelişki değil mi, gizli bir el gibi, inananların cebinden altın ve gümüşü alıp, bir daha çıkmamak üzere vaizlerin ve misyonerlerin çıkınlarına aktaran? Öyleyse, sana prestijini, kiliseni, evini ve geçim kaynağını kesinlikle kaybettireceğini bile bile, benim burada ölüp gitmeme nasıl izin verirsin?”

Şeytan bir anlığına sustu; küçülmüşlük, aşağılanmışlık hissi, yerini cüretkâr bir özgüvene bırakmıştı. “Peder,” diye devam etti, “gururlu, fakat cahil bir adamsın. Sana biraz inancın tarihinden söz edeceğim ve sen orada bizim, ikimizin varlığını birleştiren ve senin bilincini benim varoluşumun bir uzantısı olarak yaratan gerçeği göreceksin.

“Zamanın başlangıcında, hayatın ilk anlarında, insanoğlu güneşin karşısında dikildi, kollarını uzatıp şunları söylemek için ilk defa bağırdı, ‘Göğün ötesinde büyük, sevgi dolu ve cömert bir Tanrı var.’ Sonra insanoğlu yarım daire çizip arkasını ışığa döndü ve yerde kendi gölgesini görür görmez, ‘Yerin derinliklerinde, kötülükten hoşlanan kapkaranlık bir ifrit var,’ diye bağırdı. Ve çağlar birbiri peşinden akıp geçerken, insanoğlu, birini kendisini arındırıp yücelttiği için kutsallaştırdığı, diğerini onu korkutup ürküttüğü için lanetlediği iki güç arasında var oldu hep. Fakat kutsallaştırmanın ve lanetlemenin anlamını hiçbir zaman tam olarak kavrayamadı. Çiçek açıp geliştiği yaz mevsimiyle,

üşüyüp titrediği kış mevsimi arasında kalan bir ağaç gibi iki uç arasında kaldı hep.

“İnsanoğlu, bilgi ve anlayış olarak gelişip de, uygarlığın şafağına eriştiğinde, bir beşeri birlik, bütünlük biçimi olarak aile doğdu. Sonra kabileler oluştu ve emek, yetenek ve eğilimler işbirliği için örgünlendirilmeye başladı. Kabilenin bir kolu toprağı işlemeyi, diğeri barınak yapmayı, bir başkası giyim kuşam üretmeyi, bir başkası avcılığı vb üstlendi. Derken kehanet mesleğı yüzünü gösterdi yeryüzünde. Kendisine gerçek bir ihtiyaç ve zorunluluk duyulmadan, insanoğlunun icat ettiği ve benimsediğı ilk meslek budur.”

Şeytan yine bir an sözlerine ara verdi ve şen kahkahası boş vadide yankılandı ama kahkahası aynı zamanda ona yaralarını hatırlattı ve acıyla inleyerek elini hemen böğrüne götürdü yine. Kendini biraz toparladı ve sözüne devam etti, “Kehanet ortaya çıktı ve hızlı bir biçimde yayıldı yeryüzünde.

“Teşekkül eden ilk kabilede, kendisine La Wiss denen bir adam vardı. Bu ismin kaynağı hakkında bir bilgim yok benim. Zeki bir yaratıktı, fakat aşırı derecede tembel biriydi. Toprağı işleme işinden de, barınak inşa etme işinden de, sürü otarmak gibi bedensel emek ve çaba gerektiren işlerden de nefret ediyordu. Ama yiyecek, o çağlarda sıkı bir çalışma ortaya konmadan elde edilemediği için, sonradan La Wiss adını alacak kişi geceler boyu aç yatmak zorunda kalıyordu.

“Bir yaz akşamı, kabilenin üyeleri kabile reisinin kulübesi önünde toplanmış, o günkü işler hakkında konuşarak yatma vaktini beklerken, bir adam ansızın ayakları üzerinde doğrulup eliyle gökteki ayı işaret ederek bağırdı ve ‘Gece Tanrısı’na bakın!’ dedi, ‘yüzü nasıl da karanlık ve güzelliği nasıl yitip gitmiş; gök kubbede asılı duran siyah bir taşa dönüşmüş!’ Başlarını kaldırıp göğe bakan kabile üyelerinden çoğu, sanki karanlığın eli uzanmış da onların yüreğini avuçlamış gibi, korku içinde

bağırıp titremeye başladılar. Çünkü Gece Tanrısı yavaş yavaş siyah bir topa dönüşürken, yeryüzünün parlak yüzünü de değiştiriyor, dağları ve vadileri onların gözleri önünde siyah bir örtünün altında görünmez hale getiriyordu.

“İşte bu anda, bir ay tutulmasını daha önce gözlemlemiş ve bunun oluş sebebini kaba hatlarıyla anlamış olan La Wiss, bu fırsatı olabildiğince iyi değerlendirmek için öne çıktı. Kalabalığın ortasında dikiyerek elini göğse doğru kaldırdı ve güçlü bir sesle onlara seslendi, ‘Diz çökün ve yakarın; Karanlığın Kötü Tanrısı, Işık Saçan Gece Tanrısı’yla girdiği boğuşmada yenik düşsün. Eğer Kötü Tanrı onu yenerse, hepimiz mahvoluruz. Fakat Gece Tanrısı tepelerse ötekini, o zaman kurtuluruz. Yakarın ve tapının şimdi. Toprakla sıvayın yüzlerinizi. Gözlerinizi kapayın ve başınızı göğse kaldırmayın; çünkü bu iki Tanrı’nın kavgasına tanık olan kişi aklını ve gözlerini kaybedecek, hayatı boyunca kör ve deli olarak kalacak. Başlarınızı

yere eğin ve bütün kalbinizle Gece Tanrısı'nın, bizim de ebedî düşmanımız olan Kötülük Tanrısı'na üstün gelmesini dileyin!’

“La Wiss, konuşmasını, kendi uydurduğu, daha önce kimsenin duymadığı birtakım gizemli, şifreli sözcüklerle de süsleyerek böylece sürdürdü. Kurnazca hazırlanmış aldatmacalardan sonra güya ay eski parlaklığına kavuştu. Bunun üzerine La Wiss sesini daha öncekinden daha da yükselterek, buyurgan bir vurguyla, “Şimdi ayağa kalkın ve kötücül düşmanına karşı zafer kazanan Gece Tanrısı'na bakın! Yıldızlar arasındaki yolculuğuna artık güvenle devam ediyor. Şu bilinsin ki, o, sizin yakarmalarınızın yardımıyla Karanlığın Şeytanı'na üstün geldi. Bundan çok hoşnut olduğu için de, bakın eskisinden daha çok parılıyor şimdi.’

“İnsanlar başlarını yukarı kaldırıp baktılar ki, ayın yüzü gerçekten apaydınlık. Korkuları yatıştı, kafalarındaki karışıklığın

yerini neşe aldı. O zaman dans etmeye, şarkı söylemeye, kalın çubuklarla metal levhalara vurarak ritmik sesler çıkarmaya başladılar ve vadileri çıkardıkları gürültü patırtıyla, çığlık ve şarkılarla doldurdular.

“O gece kabile reisi La Wiss’i yanına çağırdı ve ona, ‘Bugün sen daha önce kimsenin yapmadığı bir şey yaptın. İçimizden kimsenin bilmediği, anlamadığı gizli bilgilere sahip olduğunu gösterdin. Halkımın arzusuna uyarak, bundan böyle kabilemizde benden sonra en yüksek konumu elinde tutan kişi olacaksın. Ben kabilenin en güçlü adamıyım, sen de en bilge ve bilen adamısın. Sen halkımızla Tanrılar arasında aracısın ve Tanrıların istek ve eylemlerini açıklayacak, bize onların sevgi ve kayrasını kazanmamız için neler yapmamız gerektiğini öğreteceksin.’

“Ve La Wiss kurnazca güven vererek ona, ‘İnsan Tanrı’nın bana gökçe rüyalarım da bildirdiği her şeyi uyandığımda size

aktaracağım. Onunla sizin aranızda aksa-
mayan bir haberleşme sağlayacağım. Bu
konuda bana güvencibilirsiniz.’ dedi. Ka-
bile reisi La Wiss’a güvendi ve ona iki at,
yedi inek, yetmiş koyun ve bir o kadar da
kuzu bağışladı. Ve, ‘Kabile üyeleri senin
için büyük, sağlam bir yapı inşa edecek-
ler. Biz de sana her hasat mevsiminde ye-
terli bir miktar ürün vereceğiz ki, onurlu
ve saygın bir Üstad olarak yaşayabilesin,’
diye söz verdi ona.

“La Wiss ayağa kalktı ve ayrılmak için
izin istedi, fakat kabile reisi onu durdurdu
ve ‘Senin bu İnsan Tanrı dediğin de kimdir,
nedir?’ diye sorarak ekledi, ‘Bu cüretkâr
Tanrı kimdir ki, yüce Gece Tanrısı’yla
güreşmeye cesaret ediyor? Daha önce hiç
düşünmemiştik böyle bir Tanrı’nın varlı-
ğını.’ La Wiss alnını sildi ve ‘Benim de-
ğerli efendim,’ diye cevap verdi, ‘çok eski
zamanlarda, insanın yaratılışından önce
bütün Tanrılar, yıldızlı göklerin ötesinde-
ki yukarı dünyada hep bir arada barış için-
de yaşıyorlardı. Tanrıların Tanrısı hepsinin

babasıydı ve ötekilerin bilmediği şeyleri biliyor, onların yapamadığı şeyleri yapabiliyordu. Evrensel yasaların ötesinde var olan, kendine sakladığı gizli gökçe sırları vardı. On ikinci çağın yedinci döneminde, Büyük Tanrı'dan nefret eden Bahtaar'ın ruhu başkaldırdı ve babasının karşısına dikilerek, 'Evrenin sırlarını ve yasalarını bizden gizleyerek, bütün yaratıklar üzerindeki büyük hükmetme gücünü niçin, sadece kendi elinde tutuyorsun?' diye sordu ona. 'Biz senin çocukların değil miyiz? Sana inanıyor ve büyük kavrayış ve sürekli var olma gücünü seninle paylaşıyor değil miyiz?'

"Tanrılar Tanrısı bu küstahlık karşısında öfkелendi ve 'En büyük gücü, en büyük hükmetme yetkesini ve en temel sırları her zaman kendime ayıracağım,' dedi, 'çünkü ben Başlangıç ve Son'um.'

"Bahtaar, 'Bilgini, sırlarını ve gücünü benimle paylaşmadığın sürece ben de, benim çocuklarım da, çocuklarımla çocukları

da sana karşı hep başkaldırı durumunda olacağız!’ dedi. Bunun üzerine, Tanrılar Tanrısı, göklerin üstündeki tahtından ayağa kalktı, bir cline kılıcını aldı, öteki eliyle güneşi kalkan gibi kavradı ve evrenin her köşesinde yankılanan bir sesle, ‘İn aşağı bakalım,’ diye gürledi, ‘isyankâr kötü ruh seni, karanlık ve sefaletin hüküm sürdüğü o en aşağı ve tatsız dünyaya defol git! Orada sürgünde olacaksın; güneş kül olup tükeninceye, yıldızlar parça parça olup dağılıncaya kadar orada kalacaksın!’ İşte o saat, Bahtaar yukarı dünyadan, kötü ruhların yaşadığı aşağı dünyaya indi. Ve orada, bundan böyle babasını ve kardeşlerini seven, onlara tapınan her ruhu tuzağa düşürerek, babasıyla ve kardeşleriyle hep savaş halinde olacağı konusunda Hayat’ın sırları üzerine yemin etti.’

“Kabile reisi bunları dinlerken, alını kırıştı, yüzü asıldı. ‘Demek, Kötücül Tanrı’nın adı Bahtaar, öyle mi?’ diye sordu. La Wiss, ‘O yukarı dünyadayken adı Bahtaar’dı; ama aşağı dünyaya inince birbirini izleyen çağlarda, sırayla, Baalboul, Satanail, Balial,

Zamiel, Ahriman, Mara, Abdon, Devil ve sonunda Satan adını aldı. En ünlü olanı da bu, Satan adıdır.’

“Kabile reisi, rüzgârda kuru dalların hışırdamasını andıran titrek bir sesle ‘Satan’ ismini birkaç defa tekrarladı; sonra, ‘Peki, bu Satan, Tanrılardan nefret ettiği kadar, neden, insandan da nefret ediyor?’ diye sordu.

“La Wiss, bunu hemen şöyle cevapladı, ‘İnsandan nefret ediyor, çünkü insan, bu Satan’ın kardeşlerinin ve kuzenlerinin soyundan geliyor.’ Şef, hemen atıldı, ‘O zaman, demek ki, Satan insanın kuzeni!’ Biraz şaşkınlık ve bıkkınlık karışımı bir sesle, ‘Evet, Reis,’ diye karşılık verdi, La Wiss, ‘fakat o aynı zamanda, onların, günlerini sefaletle, gecelerini de korkulu rüyalarla dolduran en büyük düşmanları. Fırtınayı onların derme çatma kulübelerine yönlendiren, ckinlerine kuraklık ve kıran düşüren, kendilerine ve hayvanlarına hastalık bulaştıran hep o. Kötü ve güçlü bir Tanrı’dır o;

biz mutluyusak, o yas tutar; bir kederliyse, o, bundan sevinç ve neşe duyar. Onun kötülüklerinden sakınmak için, onu çok iyi tanımalı ve onun karakteri hakkında yeterince bilgilenmeliyiz ki, onun tuzaklarına düşmeyelim.’

“Reis başını kalın esasına yasladı ve fısıltıyla, ‘Evlerimizin üzerine fırtınaları salan, bize ve sürülerimize salgın hastalıkları musallat eden bu yabancı gücün sırlarını senden öğrenmiş oldum, böylece,’ dedi. ‘Benim onun hakkında senden öğrendiğim her şeyi kabile üyeleri de öğrenecek ve La Wiss, onları, güçlü düşmanları hakkında bilgilendirerek kötülükten uzak durmalarını sağladığı için yüceltilecek, onurlandırılacak ve saygıyla anılacak.’

“La Wiss, sergilediği zekâ ve beceriden ötürü mutlu, yarattığı fantezi ve benlik doyumuyla sarhoş bir halde Kabile Reisi’nin yanından ayrıldı, kendi kovuğuna gitti. İlk zamanlar, kabilede La Wiss dışında, Kabile Reisi de dâhil, herkes geceleri yataklarında korkunç hayaletlerle, hortlaklarla dolup taşan ve onları çığlıklarla uykularından dışarı atan karmakarışık rüyalar gördüler.”

Şeytan konuşmasına burada kısa bir ara verince, Peder Samaan şaşkınlık ve ürküntü içinde ona baktı ve gözlerinde bir ara Ölüm'ün meşum bakışı belirir gibi oldu. Sonra Şeytan, bıraktığı yerden sözlerine devam etti, “İşte böylece göklerin saltanatı yeryüzüne indi ve benim varlığım da onun tezahürüne yol açan başlıca amil olmuş oldu. Bir meslek olarak benim gadarca ve dizginsiz ayartıcılığımı benimseyen ilk kişi La Wiss'ti. La Wiss öldükten sonra, bu iş onun çocuklarının eliyle sürdürüldü, yaygınlaştı ve giderek dört başı mamur ruhani bir meslek halini alıncaya kadar gelişti. Derken, bilgiyle incelmış, gelişmiş zihinlerce de, ruhen soylu ve seçkin olanlarca da, kalben arı, duru insanlarca da, hayalhanesi geniş olanlarca da izlenir, benimsenir oldu.

“Babil'de, bana karşı kavga veren rahibin önünde, insanlar, tapınma sırasında dinî teraneleriyle yedi defa eğilirlerdi.

Ninova'da, benim en girift sırlarımı bildiğini iddia eden kişiye, Tanrı'yla insanlar arasındaki altın halka olarak bakarlardı. Tibet'te, benimle g re en kişiyi, Güneş'in ve Ay'ın çocuğu olarak  ağırırlardı. Biblos'ta, Efes'te ve Antioch'ta çocuklarının hayatını adarlardı benim d  manlarıma. Kudüs'te ve Roma'da, benden nefret ettiğini ve bütün g  leriyle bana karşı sava tıklarını iddia eden kimselerin ellerine bırakırlardı insanlar, hayatlarını.

“Güneşin altındaki her şehirde, her ülkede dinsel eğitimin odağında benim adım bulunur. İnsanların benimle ilgili takıntıları olmasaydı yahut rahipler bu takıntıyı yerleştirmek istemeseydi insanların içine, ne tapınaklar inşa edilirdi, ne kuleler, ne de saraylar y kseltilirdi. İnsanda kararlılık ve azim yaratan cesaretim ben. D  n cede  zg nl ğ n peşine d  en cesaretin kaynağıyım ben. İnsanın elini olduğundan daha uzun, daha kavrayıcı, daha güçlü ve kıvrak kılmak için o ele monte

edilen büyük elim ben. İnsanlardan birinde bitince ondan sonrakinde, babada bitince oğulda devam eden Şeytan'ım ben. İnsanların, kendilerini canlı tutmak için savaşıp durdukları Şeytan'ım ben. Benimle olan kavgalarını durdursalar, o muhteşem mitlerinde öngörülen meşum cezalarla uyumlu olarak, tembellik ve uyuşukluk, akıllarını, kalplerini, ruhlarını öldürür onların.

“Ben erkeklerin zihinlerini, kadınların da kalplerini kışkırtan, bazen altüst eden, hışım dolu, ama dilsiz bir fırtınayım. Benden korktukları için, beni lanetleyecekleri tapınma yerlerine ya da benim irademe teslim olup da beni hoşnut etmek için sefahat yerlerine uzun yolculuklar yapar insanlar. Beni yataklarından uzak tutmak için gecenin sessizliğinde dua eden keşişin ya da münzevinin, beni odasına davet eden fahişeden farkı yoktur. Ezelî ve ebedî olan Şeytan'ım ben.

Ruhani sığınakları ve manastırları, korku temeli üzerine inşa eden benim. Meyhaneleri ve sefahat evlerini şehvet ve benlik tapıncı temelleri üzerine inşa eden benim. Var oluşum sona erse, korku da, zevk de silinir gider dünya üzerinden. Ve onların ortadan kalkmasıyla da insan kalbinde arzunun ve ümidin de sonu gelir. Hayat bomboş ve soğuk, telleri kırık bir arp halini alır. Bunun içindir ki, varlığı süreğen olmak zorunda olan Şeytan'ım ben.

“Sahtekârlığın, düzenbazlığın, dolandırıcılığın ilham kaynağıyım ben, iftiracılığın, alaycılığın, her türlü oyun ve desisenin... Eğer bu meslekler, bu hünerler dünyadan kaldırılacak olsa, insanların dünyası, üzerinde erdem dikenlerinden başka bir şey bitmeyen kupkuru bir sahraya döner. Bunun içindir ki, varlığı süreğen olmak zorunda olan Şeytan'ım ben.

“Günahın hem anasıyım, hem babasıyım ben. Eğer günah yeryüzünden silinip kaybolacak olsa, günahla savaşı meslek edinenler de silinip gidecektir; onların dal budak saldığı çevre ve kurumlar da öyle, kuşkusuz...

“Kötünün ve kötülüğün kalbiyim ben. Benim vuruşlarımın sekteye uğramasını, durmasını ve böylece beşeri faaliyetlerin de sona ermesini ister misin? Büyük amilin yok olmasının vaat ettiği sonuçları göze alır mısın? Çünkü Büyük Amil'im ben. Şimdi, bu ıssız yerde bu yaralarla böyle ölüp gitmemi ister misin, Muhterem Peder? Arzu eder misin, seninle benim aramdaki hayatî bağı koparmayı? Cevap ver şimdi bana, Muhterem kilise temsilcisi!”

Şeytan, bunları söyledikten sonra, kollarını uzattı, başını öne eğdi ve derin derin soludu. Yüzü karardı, karardı ve çağlar öncesinden Nil kenarında terk edilmiş Mısırlı heykellere benzedi. Sonra parıldayan gözlerini Peder Samaan'ın yüzüne dikti ve titrek bir sesle, “Yorulдум, gücüm azaldıkça azaldı. Bu tükenen gücümü, senin zaten bildiğın şeyleri anlatmak için kullanmakla yanlış yaptım. Neyse, şimdi artık istediğın gibi yapabilirsin. Beni evine götürüp orada yaralarımı tedavi de edebilirsin; burada ölüme de terk edebilirsin.”

Peder Samaan titredi ve sıkıntı içinde ellerini ovuşturdu ve sonunda alttan alan bir sesle, “Daha bir saat öncesine kadar bilmediğim önemli şeyleri öğrenmiş oldum senden. Senin varlığının bu dünyada kötülükten yana ayartma yarattığını ve bu ayartmanın, insan ruhunun değeri hakkında insanların önüne bir yargı koymak için Tanrı’nın irade ettiği bir tedbir, bir düzenleme olduğunu biliyordum. Her şeye gücü yeten Tanrı’nın ruhların ağırlığını, derinliğini vb ölçmek için kullandığı bir ölçüt, bir skala... Ve kesin olarak biliyorum ki, sen ölürsen, ayartma işlevi de ortadan kalkmış olacak ve onun yok olmasıyla da, ölüm, insanı uyaran ve yücelten kusursuz olana, ideal olana ulaşma gücünü yok edecek.

“Yaşamalısın sen, çünkü eğer ölürsen ve insanlar da bunu öğrenirlerse, cehennem korkusu diye bir şey kalmaz ve onlar da artık yapıp ettikleri hiçbir şeyin günah olmadığını düşünerek tapınmayı, yakarmayı falan bırakırlar. Bunun içindir ki, yaşamalısın sen. Senin yaşaman, insanlığın kötülükten ve gınahtan kurtulmasının vazgeçilmez bir koşulu.

“Bana gelince, ben senin için beslediğim nefreti, insan için duyduğum sevginin sunağına adayacağım.”

Şeytan, bunları duyunca, yeri sarsan bir kahkaha attı ve “Ne kadar akıllı bir adamsın, Peder! Ve teoloji sahasında ne kadar meraka değer bilgilere sahipsin! İşte bu bilgiler sayesinde ki, benim varlığım için benim şimdiye kadar asla düşünemediğim bir amaç buldunuz. Ben bu amacı anlayabileceğimi düşünmesem de, hiç değilse ikimiz de, birbirimize ne kadar muhtaç olduğumuzu artık iyice anlamış bulunuyoruz, öyle değil mi ama?

“Şimdi yaklaş bana, kardeşim. Bak, karanlık iyice kapladı ovaları. Bu arada vadinin kumuna akıp gitti kanımın yarısı. Ve sen hemen yardım etmezsen eğer, Ölüm’ün fazla düşünmeden müşteri olacağı, içi boşalmış bir cesetten, posttan başka bir şey kalmayacak bende.”

Peder Samaan, önce elbisesinin kollarını yukarı katladı, sonra Şeytan'a yaklaştı ve onu sırtına alıp evinin yolunu tuttu.

Sessizliğe gömülen, karanlığın örtüsüyle yavaş yavaş örtünmeye başlarken daha da güzelleşen vadinin ortasında, Peder Samaan sırtındaki yükün ağırlığıyla iki büküm köye doğru yürüyordu. Siyah papaz elbisesi ve uzun sakalı sırtındaki yükten sızan ya da damlayan kanla lekelenmişti; fakat o ağır yük altında azimle yürümeye devam ediyordu. Yürürken de, dudakları, Şeytan'ın yaşaması için yaptığı hararetli dualarla kıpır kıpır oynuyordu.

DENİZ KIZLARI

Güneşin doğduğu yerde, adalarla çevrili bir bölgede, denizin derinliklerinde, bol miktarda incinin ve içinde inci taşıyan istiridyelerin bulunduğu geniş ve çukur bir alan vardı. Bu çukurda, başına uzun altın saçlı deniz kızlarının toplandığı bir genç yatıyordu. Deniz kızları, derin mavi gözleriyle ona bakıyor, dinleyene şarkı tadı verecek bir dille aralarında konuşuyorlardı. Ve bu ezgili konuşmalar, titreşimler halinde denizin dibinden yüzeyine, oradan dalgalarla kıyıya, oradan da şen bir esintinin kanatlarıyla bana kadar geliyordu.

Deniz kızlarından biri, “Dün deniz hışımla dalgalanırken, bizim dünyamıza giren bir insanoğlu bu,” dedi.

Bir başka deniz kızı, “Deniz hiç de öyle hışımla dalgalanmıyordu,” diye “atıldı, Tanrıların soyundan geldiğini iddia eden insanoğlu dün ölümüne savaşıyordu. Onun akan kanıyla suyun rengi kızıla döncekti neredeyse. Bu insan da işte o savaşın kurbanı.”

Bir başka deniz kızı, “Savaşın ne anlama geldiğini ben bilmiyorum,” diye lafa karıştı, “fakat bu insanın karayı baş eğdirdikten sonra, daha da saldırganlaşıp, denizi de baş eğdirmeye kalkıştığını biliyorum. Onu denizin üstünde taşıyan acayip bir şey icat etti. Onun bu açgözlülüğü, bizim hiddetli Neptün’ü iyice öfkелendirdi. Neptün’ü yatıştırmak ve hoşnut etmek için, insanoğlu başladı ona adaklar, armağanlar sunmaya. Bu önümüzdeki ceset de, bizim büyük ve hiddetli Neptün’ümüze insanoğlunun sunduğu en son adak.”

Bir dördüncü deniz kızıysa, “Kendisi ne kadar büyükse, yüreği de o kadar sert, katı, Neptün’ün!” dedi, “denizlerin sultanı ben olsaydım, böyle bir haracı kesinlikle

geri çevirirdim. Gelin, inceleyelim bu fid-yeyi şimdi. Belki bu insanın kabilesi hakkında bir bilgi elde edebiliriz.”

Deniz kızları genç adama iyice yaklaştılar ve koynuna, koltuğuna, ceplerine baktılar ve üzerinde, kalbine yakın bir yerde bir mektup buldular. Deniz kızlarından biri onu yüksek sesle okudu ötekilere:

“Sevgilim;

Yine gece yarısı oldu ve ben gözyaşlarından başka bir teselli bulamadım. Beni, savaşın kanlı pençelerinden sıyrılıp döneceğin umudundan başka, teselli edecek hiçbir şey yok. Ayrılırken söylediğin sözleri unutamam: ‘Her insan, bir gün geri döneceği umuduyla savaşa gider.’

“Sana ne söyleyeceğimi bilmiyorum, sevgilim fakat yine de ruhum içini bu parşömene dökecek. Ruhum bu ayrılık yüzünden çok acı çekiyor, fakat acıya neşe, üzüntüye mutluluk katan Aşk’ta teselli buluyor. Aşk’ın tam da bizi birleştirdiği ve bizim de, her şeye kadir Tanrı soluğunun

kalplerimizi birleştireceği günü beklediğimiz zaman, savaş korkunç çılgınlığını attı, seni çağırdı ve sen de komutanlara karşı sorumluluk duygusuyla hemen uydun bu çağrıya.

“Nasıl bir görev ki bu, sevenleri birbirinden ayırıyor, kadınları dul, çocukları da yetim bırakıyor? Kimler için ve kimin verdiği bir görev bu? Bu vatanseverlik nedir ki, savaşlara mal oluyor ve hiç uğruna ülkeleri bölüyor, ocakları yıkıyor? Bir hayatı korumak ve kurtarmak amacının önüne hangi amaç geçebilir ve hangi amaç insanları ölüme sürükleyebilir? Bu nasıl bir görev ki, güçlüler, mirasyedi soylu çocuklarının insan yerine koymadığı yoksul köylüleri, köylü çocuklarını, onları ezen zalimlerin, zorbaların şanı, şerefi için ölüme çağırır? Eğer bu görev toplumlar, uluslar arasında barışı yok ediyor, eğer vatanseverlik insanların huzurunu bozuyor, hayatı cehenneme çeviriyorsa, o zaman, olmaz olsun bu görev de, vatanseverlik de!

“Ama hayır, hayır, sevgilim! Sen benim sözlerime aldırma! Ülken için cesur ve inançlı ol!.. Aşkın kör ettiği, hasret ve yalnızlıktan ne dediğini bilmez olmuş bir genç kızın sözüne kulak asma... Aşk eğer bu hayatta seni bana geri getirmezse, gelecek hayatta birleştirecektir bizi.

Ebediyen senin olan.”

Deniz kızları mektubu genç adamın giysisinin altına yerleştirdiler ve sessizce ve keder içinde yüzerek oradan uzaklaştılar. Ölü askerin cesedinden uzak bir yerde, tekrar bir araya geldiklerinde, içlerinden biri, “İnsan kalbi daha hınç ve öfkeyle doluymuş,” dedi, “Neptün’ün katı kalbinden.”

BİZ VE SİZ

Biz Keder'in çocuklarıyız,
Ve siz de Neşe'nin çocukları.
Biz Keder'in çocuklarıyız,
Keder'se Tanrı'nın gölgesidir,
Kötü kalplerin arasında yaşamayan.
bir Tanrı'nın...

Kederli ruhlarız biz,
Keder'se, büyük, çok büyük,
Küçük kalplere sığmak için...

Siz güldüğünüzde,
Biz ağlar sızlarsınız;
Çünkü bir kere yanıp kavrulan,
Bir kere kendi gözyaşlarıyla
Yıkanıp arınan,
Arı duru kalacaktır sonsuza kadar.

Siz anlamıyorsunuz bizi, ama
Biz duygudaşlığımızı sunuyoruz size.
Sularıyla yarışyorsunuz siz
Hayat ırmağının;
Ve dönüp bakmıyorsunuz bile bize;
Oysa biz kıyıda oturmuş
Sizi seyrediyor,
Tuhaf seslerinizi işitiyoruz.

Siz bizim seslenişlerimizi
İşitir gibi olsanız da anlamıyorsunuz,
Günün gürültü patırtısı
Bir kat daha tıkıyor çünkü
Gerçeğe kayıtsız yıllarınızın
O kaskatı tortusuyla tıkalı kulaklarınızı.
Ama biz işitiyoruz sizin şarkılarınızı,
Çünkü gecenin fısıltısı
Gönüllerimizin kulaklarını açtı bizim.

Siz ışığın parmakları arasında
Dikilip dururken
Göremiyorsunuz bizi,
Ama biz görebiliyoruz sizi;
O kadar çok bekletildik ki çünkü biz,
Gözlerimiz alıştı karanlığa.

Biz Keder'in çocuklarıyız;
Şairiz, peygamberiz, bestekârız.
Gönlümüzün tellerinden
Tanrıçalara giysiler örüyoruz biz
Ve içrek benliklerimizin tohumuyla
Dolduruyoruz meleklerin avuçlarını.

Sizse dünya zevklerinin
Peşinden koşmanın çocuklarısınız.
Boşluğun eline koyuyorsunuz kalplerinizi;
Çünkü hoş ve davet edicidir
Elin dokunması boşluğa.

Cehaletin evinde oturuyorsunuz siz,
Size ruhlarınızı gösterecek
Aynalar yok onun evinde.

İç çekiyoruz biz
Ve bizim iç çekişlerimizde
Çiçeklerin fısıltıları işitiliyor,
Yaprakların hışırtısı
Ve derelerin şırıltısı...

Bizimle alay ettiğinizde
Kuru kafaların takırtılarına karışıyor
Kıkırdamalarınız,

Zincir şakırtılarına
Ve uçurumda i itilen  ı lıklara.

Ama biz a ladı ımızda,
G zya larımız Hayat'ın kalbine damlıyor,
Gece'nin gözlerinden
Şafak'ın kalbine d  en
 i  damlaları gibi.

Ve siz g ld   n z zaman,
Alaycı kahkahalarınız
Dolduruyor kulaklarımızı, bizim,
Bir yaraya dökülen
Engerek yılanının zehri gibi.

Biz duyguda lık kurmaya çalışıyoruz
Yoksul yolcularla, evsizlerle,
Muzdarip dullarla.
Ve gözyaşı döküyoruz onlar için;

Fakat sizin gözleriniz ancak
 il  il altınların,
Işıl ı ıl elmasların karşısında
Parıldıyor zevkten
Ve açılıyor o zaman
Gözünüz de, gönlünüz de.

Ağlayabiliyoruz biz,
Çünkü kulağımızı açık tutuyoruz
Yoksulların sessiz feryatlarına
Ve kederli hayıflanmalarına, mazlumların;

Ama siz hep gülüyorsunuz, gülüyorsunuz,
Kapalı kulaklarınız sizin her şeye çünkü,
Şarap kadehlerinin çingırtıları arasında
Tok karınların ve boş zihinlerin
Gurultusundan başka
Her şeye kapalı ruhlarınız da.

Biz sızlanıyoruz, çünkü bizim ruhlarımız
Tanrı'dan koptuğumuz anı yaşıyor hâlâ;
Ama siz gülüyorsunuz, gülebiliyorsunuz,
Çünkü tenleriniz
Başka her şeye kayıtsızlıkla
Tutunmuş bu dünyaya.

Biz Keder'in çocuklarıyız,
Ve siz de Neşe'nin çocukları...
Gelin, ölçelim, tartalım, karşılaştıralım
Bizim kederlerimizin kazancını,
Sizin neşenizin sonuçlarıyla
Gün ışığında!

Kölelerin yürekleri üzerinde
Piramitler yükselttiniz, fakat
Aynı piramitler şimdi sahrada,
Onları yapan ve onların altında yatan
Biz, yoksulların ölümsüzlüğünü
Hatırlatıyor çağlar boyunca yolculara,
Sizin gibi asalakların da
Rüzgâr gibi gelip geçici olduğunuzu.

Siz Babil'i, Babil kulesini yükselttiniz
Yoksulların, güçsüzlerin kemikleri üzerine,
Ninova saraylarını
Ezilmişlerin mezarları üzerine.

Fakat ne kaldı Babil'den geriye?
Ne kaldı, çölün dalgalanan kumu üzerinde
Develerin ayak izlerinden
Ve biz yoksulları kutsayan,
Sizi lanetleyen rüzgârlardan başka?

Dağ gibi büyük bir mermer kütlesinden
Cansız katılığıyla kımıldanabilen,
O dilsiz haliyle, duruşuyla,
Bakışlarıyla konuşabilen
Bir heykel yonttuk
İshtar'a adanmış;

Gönlü yatıştıran şarkılar besteledik
Ve telli çalgılarla çaldık onları;
Şarkılarımızla, Sevgili'nin ruhu
Göğün diplerinden ağıp
Yakınlarımıza sokuldu, bizim;

Aşkın varlığını, sözcüklerimizle de,
Eylemlerimizle de övüp yücelttik;
O kadar ki, sözcüklerimiz incele, hafifleşe
Tanrı'nın sözleri gibi oldu;

Eylemlerimiz, güzelleşe, zenginleşe
Meleklerin –onlara kendilerini unutturan–
Tanrı aşkı'na dönüştü.

Siz Eğlence'nin peşinden gidiyorsunuz,
Oysa, o canavarın keskin, sivri pençeleri
Roma ve Antioch arenalarında
Binlerce masumun canını
Bedeninden koparıp aldı...
Ama biz sessizliğin izinden gidiyoruz;
Onun hünerli, dikkatli parmakları
İliada'yı, Eyüb'ün kitabını
Ve Yeramiya'nın Mersiyeleri'ni
Örüp çıkardı.

Fırtınasıyla her an binlerce kadını
Utancın ve korkunun
Cehennem çukuruna sürükleyen
Ve onları alevlerin içine iten şehvetle
Sarmaş dolaş yatıyorsunuz siz;
Ama biz, gölgesinde Shakespeare'in
Ve Dante'nin yarattığı
güzelliklerin doğduğu
Büyük Yalnızlıkları kucakladık.

Hırsı tımar ettiniz siz,
Açgözlülüğü yüreklendirdiniz;
Ve Hırs'ın keskin kılıcı
binlercesinin kanından
Irmaklar akıttı kin ve nefret tarlalarına...

Fakat biz Gerçek'le
ortaklık kurmaya çalıştık;
Ve Gerçek'in elleri,
Aşkın Işık Çemberi'nin kalbinden
Bilgi indirdi yeryüzüne.

Biz Keder'in çocuklarıyız,
Ve siz de Neşe'nin çocukları;
Bizim kederimizle sizin neşeniz arasında,
Sizin rüzgâr gibi koşan atlarınızın
Ve tantanalı arabalarınızın
Geçemeyeceği kadar dar
Ve inişli çıkışlı bir patika var.

Sizin nefret ettiğiniz kadar
Bizim büyüklüğümüzden,
Biz de acıyoruz
küçüklüğünüzden ötürü size;
Ve şaşkınlıkla takılıp kalıyor Zaman
Bizim acımamızla, sizin nefretiniz arasında.

Biz size dost olarak yaklaşıyoruz,
Ama siz düşman gibi saldırıyorsunuz bize.
Ve bizim dostluğumuzla,
Sizin düşmanlığınız arasında
Derin mi derin bir gözyaşı
Ve kan ırmağı akıp duruyor.

Biz saraylar yapıyoruz sizin için,
Sizse bizim için mezarlar kazıyorsunuz;
Ve sarayların güzelliğiyle,
Mezarların karanlığı arasında
Omzunda süngülü silahıyla
Bir nöbetçi gibi volta atıyor İnsanlık.

Biz sizin yolunuza gül saçıyoruz;
Sizse dikenle kaplıyorsunuz
Yataklarımızı, bizim;
Ve bizim güllerimizle
sizin dikenleriniz arasında
Çalkantılar içinde uyukluyor Zaman.

İnsanlığın ilk günlerinden başlayarak
Bizim yumuşak gücümüze karşı
Sizin haşin ve huysuz zayıflığınız
Savaşıp duruyor;
Ve bir saatçik için baskın çıksanız bize
Zafer çığlıkları atıyor,
Su kurbağaları gibi
velveleye veriyorsunuz ortalığı.

Ama biz sizi bastıracak,
Baş eğdirecek olsak,
Sessiz ve dilsiz devler gibi kalıyoruz
Bir çağ boyunca, sizin yanınızda.

İsa'yı çarmıha çektiniz
Ve dikilip durdunuz çarmıhın karşısında,
Alaylarınızla aşağılayarak O'nu;
Fakat O çarmıhtan aşağı indi
Ve kuşaklar boyu
kol kanat gerdi İnsanlığa;
Ve ülfeti, güzelliğiyle doldurarak evreni
Bir kahraman gibi dolaştı aranızda.

Sokrates'i zehirlediniz,
Paul'u taşladınız,
Ebu Talip oğlu Ali'yi sinsice katlettiniz;
Mithat Paşa'yı suikastla toprağa indirdiniz.

Ama bütün bunların aziz hatıraları
Ve uğruna öldükleri yüce değerler
Sonsuza kadar bizimle kalacak.

Fakat siz, ancak ve ancak
Yeryüzüne ölümler gibi gelip giden
Bahtsız insanların,
Yavan insanların belleğinde yaşıyorsunuz.

O peşinden koştuğunuz yokoluş'un,
Unutulup gitmenin karanlığına
Sizi gömecek kimseden başka
Bir dost, bir yakın bulamıyorsunuz.

Biz Keder'in çocuklarıyız
Ve keder, çoğunluğa, sağanak halinde
Bilgi ve Hakikat indiren
Bereketli bir buluttur.

Siz de Neşe'nin çocuklarısınız.
Ve neşeniz ne kadar yükseklerle
Erişirse erişsin,
Büyük Yasa'sına uyarak, Yüce Tanrı'nın,
Göklerde esen rüzgârların önünde
Yok olup gitmeye,
Hiçliğe karışmaya mahkûm;

İnce, güçsüz, uçup giden
Duman sütunundan başka
Nedir ki, çünkü,
Sizin neşe dediğiniz şey!

Bir yabancıyım ben bu dünyada. İf-
lah olmaz bir yalnızlık ve onun yaşattığı
yoğun, derin bir iç daralması, iç sıkıntı-
sı içinde geçiyor benim bu sürgün haya-
tım. Yalnızım, fakat yalnızlığımın içinde
bilinmeyen, esrarlı bir ülke tasavvur edi-
yorum; ve bu tasavvur, gözlerimle asla
görmediğim büyük ve uzak bir ülkeye
ait hayaletlerle dolduruyor rüyalarımı.

Kendi halkım, kendi insanlarım arasında
bir yabancıyım ve ne dostum, ne arkada-
şım var benim. Birini gördüğüm zaman,
içimden, “Bu da kim,” diye soruyorum
kendi kendime, “bu da kim? Nasıl biri ola-
rak tanıyorum onu? Niye burada bulun-
yor? Ve hangi hukuk beni bağlıyor ona?”

Kendime de yabancıyım ben. Dilimden bir söz döküldüğü zaman, kulaklarımın işittiği bu sesi, benim kendi sesimi merak ediyor, “bu da neyin nesi böyle!” diye soruyorum kendi kendime. İç benliğimin güldüğünü, bağırdığını, karşı koyduğunu ve korktuğunu görüyorum. Ruhum kalbimi sorgularken, varlığım, kimliğim, kökenim üzerinde tereddütler yaşıyor; fakat hep bilinmeyen kalıyorum yine de, hep dipsiz yalnızlığıma gömülü...

Düşüncelerim de bedenime uymuyor benim; düşüncelerim de bedenime yabancı. Aynanın karşısına geçtiğim zaman, ruhumun görmediği bir şey görüyorum yüzümde ve iç benliğimin bulmadığı şeyi buluyorum gözlerimde de.

Gürültülü şehrin sokaklarında boş gözlerle yürürken, oğlanlar, “Kör adama bakın, kör adama!” diye bağırarak, peşime takılıyorlar ve “yolunu bulması için ona bir asa vermeli,” diyorlar. Onlardan kaçıp kurtulduğumda, kızlara yakalanıyorum bu sefer. Onlar da, “Bu adam taş gibi sağıra benziyor, gelin, aşk şarkılarıyla dolduralım kulaklarını, onun!” diyerek, paltomun

eteklerini ekiştiriyorlar. Onlardan canımı kurtardığım zamansa, yetişkin insanlar titreyen parmaklarıyla beni işaret ederek, “Aklını cinlerin, gulyabanilerin dünyasında kaybetmiş bir deli, bir kaçık!” diyorlar benim için.

Dedim ya, bir yabancıyım ben bu dünyada; kâinatı bir ucundan ötekine dolaştım sayılır, dolaştım, fakat başımı dinlendirebileceğim bir yer bulamadım. Ne tanıdığım birine rastladım, ne de aklımdan geçenleri dinlemek isteyen birine.

Şafak vakti uykusuz gözlerimi açtığımda, tavanından, örümcek ağlarına takılı haşaratın sarktığı, döşemesinde zehirli yılanların kıvrıla kıvrıla gezindiği karanlık bir mağarada buluyorum kendimi.

Işık için canımı dışarı attığımda, kendi bedenimin gölgesi peşime takılıyor; fakat ruhumun gölgesi hemen önüme düşüp, benim anlayışımı, kavrayış gücümü aşan bir şeyleri aramak ve benim için hiçbir anlamı olmayan şeyleri ele geçirmek için, bilinmeyen bir yere sürüklüyor beni.

Akşam üzeri mağarama dönüyor, yumuşak tüylerden yapılmış, dikenlerle iyice doldurulmuş yatağıma uzanıyor ve derin düşüncelere dalıyorum; bazen iç oyuntu-su, bazen mutluluk veren arzulara kaptırıyorum kendimi; bazen de acı ya da neşe veren ümitler dolduruyor içimi.

Gece yarısı olunca, eski çağlardan çıkıp gelen hayaletler ve unutulmuş uygarlıklara ait yitik ruhlar mağaranın çatlaklarından sızarak ziyarete geliyorlar beni. Gözümü dikip ben onlara bakıyorum, onlar bana bakıyorlar; sonra ben konuşuyorum, sorular soruyorum, onlar da gülümseyerek cevap veriyorlar bana. Sonra aniden yakalamaya çalışıyorum onlardan birini, fakat parmaklarımın arasından su gibi akıp kurtuluyor, göl üzerinde gezinen sis gibi dağılıp kayboluyorlar.

Bu dünyada bir yabancıyım ben ve benim konuştuğum dili anlayan bir tek kişi yok şu koca kâinatta. Tuhaf hatıra örnekleri aklıma geliyor aniden ve gizemli biçimler, asık yüzlü, kederli hayaletler canlanıyor gözümde. Terk edilmiş, ıssız çayırlarda dolaşıyorum, vadinin diplerinden ta dağın doruğuna doğru şaşırtıcı bir hızla akan derecikleri seyrediyorum. Hepsi kısa bir anın içinde görülmemiş bir hızla çiçeklenen, ardından meyve veren ve bir an bile beklemeden hemen yapraklarını döken ağaçları seyrediyorum. Sonra dalların ağaçlardan kopup sıyrılarak benekli yılanlara dönüştüğünü görüyorum. Ağaçlardan havalanan, şakıyan ve iç çeken kuşlar görüyorum. Bunlar kondukları yerde kanatlarını açıyorlar ve vücutları upuzun saçlarıyla örtülü, sürme çekilmiş, sevdalı gözlerle bana bakan ve balla nemlenmiş gibi görünen dolgun dudaklarıyla bana gülümseyen, mis gibi kokulu ellerini bana doğru uzatan çıplak bakirelere dönüşüyorlar. Sonra da, cilveli, alaycı kahkahalarının tekrar tekrar kulakta çınlayan yankısını gök

kubbede bırakarak, göğün diplerine doğru yükseliyor ve hayaletler gibi gözden kayboluyorlar.

Bir yabancıyım ben bu dünyada... Bir şairim ben, hayatın düzyazıyla yazdığını şiire, şarkıya, hayatın terennüm ettiği şiiri ve şarkıyı da düzyazıya çeviren...

Bu yüzden bir yabancıyım ben ve ölümün beyaz ve dost kanatları beni evime, yurduma, toprağın güzel sinesine taşıyınca kadar da yabancı olarak kalacağım. Orada yüklerden arınma, huzur, barış ve lekesiz, çiziksiz anlayış bekliyor beni. Ben de orada, dostça kurduğu tuzaklarla, Zaman'ın bu dar ve karanlık dünyadan kurtaracağı başka yabancıları bekliyor olacağım.

EBEDÎ ATEŞ VE ÇAĞLARIN KÜLLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

M.Ö. 116. Yılın Baharı

Gece iyice çökmüştü ve Baalbek şehrinde hayat uyukluyor, sessizlik hüküm sürüyordu. Zeytin ve defne ağaçları arasında, heybetli tapınakların çevresinde açık aralıklarla dağılmış evlerde ışıklar söndürülmüştü. Ay gümüş ışığını, Tanrı'nın tapınaklarını koruyan ve gecenin sessizliğinde dev gibi dikilip duran beyaz mermer sütunların üzerine döküyordu. Bu sütunlar sa, uzaktaki tepelerin sarp yamaçlarını öfkeyle süzen Lübnan kulelerine bakıyordu.

Ruhların uykunun cazibesine yenildikleri bu saatte, Başrahibin oğlu Nathan, titreyen elleriyle tuttuğu bir meşaleyle İşhtar tapınağına girdi. Kandilleri yaktı;

mür ve günlük kokuları tapınağın en uzak köşelerine ulaşacak olan buhurdanlıkları tutuşturdu. Sonra fildişi ve altın kakmalı sunağın önünde diz çöktü ve ellerini İshar'a kaldırarak, acılı, sarsıcı bir sesle, "Bana acı, ey Aşk ve Güzellik Tanrıçası büyük İshar!" diye yakardı; "Merhamet et ve Ölümün elini, Gönlümün senin iradenle seçtiği sevgilimin üzerinden uzaklaştır. Ne hekimlerin, ne kocakarıların verdiği ilaçların, ne rahiplerin yakarmalarının, ne de büyücülerin yaptığı büyülerin bir yararı oldu. Senin kutlu iradenden başka başvurulacak makam kalmadı. Benim rehberim ve yardımcım sensin. Bana merhamet et, bana acı ve dualarımı kabul et! Ezilen yüreğime ve acı çeken ruhuma acı! Sevgilimi kurtar ki, aşkın sırlarıyla şenlenelim ve senin gücünün ve bilgeliğinin gizemini yansıtan gençliğin tadını çıkaralım. Ta gönlümün derinlerinden, gecenin diplelerinden sana sesleniyorum, işit sesimi, ey yüce İshar, merhametini niyaz ediyorum! Ben senin sadık kulun, Başrahip Hiram'ın oğlu Nathan, bütün amellerimi ve sözlerimi senin sunağında, sana adıyorum.

“Bakireler içinden bir bakireye âşık oldum ve onu gönlümün yoldaşı yaptım, fakat dişi cinler kıskandılar onu. Bedenine görülmemiş bir hastalık üflediler. Onun yanına Ölüm habercisini gönderdiler. Şimdi bu haberci, siyah telekli kanatlarını onun üzerine gerip, sivri pençelerini onu kapmaya hazır tutarak bir hayalet gibi yatağının yanında dikilip duruyor. Buraya, bana acıman ve henüz hayatının baharını yaşamamış bu çiçeği kurtarman için, diz üstü çöküp sana yalvarmaya geldim.

“Onu Ölümün pençesinden kurtar ki, sunağında birlikte seni öven şarkılar söyleyelim; seni yüceltmek için, senin buhurdanlıklarını güzel kokulu yağla doldurup buhur yakalım; senin tapınma yerlerine, sütunların önüne, revakların altına birlikte güller, menekşeler serpelim; tapınak girişlerinde tütsü yakalım. Ey İshtar, ey mucizeler Tanrıçası, kurtar onu, kurtar ve kedere karşı sevincin savaşında, yardım et ki, Aşk, Ölüme üstün gelsin!”

Nathan bu yakarmadan sonra bir süre sessiz kaldı. Gözleri yaşlarla doldu, yana yakıla iç çekti birkaç sefer. Sonra, “Yazık, rüyalarım bozuldu, ey Tanrısâl İshâr, yüreğim içten içe eriyip gitti. Beni merhametinle tekrar ayağa kaldır, içimi ferahlat ve kurtar sevgilimi,” dedi.

Bu sırada kölelerinden biri tapınağa girip, hızlı adımlarla Nathan’a yaklaşarak, “Hanımefendi gözlerini açtı, Sahip,” dedi, “gözlerini açtı ve çevresine bakındı, fakat sizi göremeyince de, isminizi anarak sizi çağırırdı. Ben de, bunu haber vermek için hemen buraya koştum.”

Nathan ayağa fırlayıp koşaradım tapınaktan çıktı. Köle de onun arkasından koşturdu.

Saraya varır varmaz hemen hasta genç kızın odasına girdi, onun yatağına eğildi, onun iyice zayıflamış elini ellerinin içine aldı; ve sanki kendi hayatından onun bedenine yeni bir hayat üflemeye çalışıyormuş gibi, kızın dudaklarını defalarca öptü.

Kız ipek yastıklar üzerindeki başını oynattı ve gözlerini açtı; eriyip gitmiş bedeninde hayatın baygın bir kalıntısını andıran cansız bir gülümseme belirdi dudaklarında. Bir sükûna, bir molaya doğru koşan bir yüreğin çağrısından derinden derine işitilen bir yankı... Canı çekilip gitmiş bir annenin göğsünde, açlıktan ağlayan bir çocuğun gittikçe sönümlenen sesiyle, “Tanrıça çağırdı beni;” diye konuştu, “Tanrıça çağırdı ve Ölüm beni senden ayırmak için geldi. Fakat korkma, çünkü Tanrıça’nın iradesi kutsaldır. Ve Ölüm de isteklerinde haklı. Ayrılıyorum şimdi; inen beyazlığın hışırtısını işitiyorum; fakat Aşkın ve Gençliğin dolu kadehleri hâlâ ellerimizde ve muhteşem hayatın çiçekli yolları uzanıyor önümüzde. Ruhun teknesi üzerinde artık demir alıyorum, sevgilim, ama geri geleceğim bu dünyaya. Çünkü yüce İshtar, Aşkın tadını, Gençliğin vaat ettiği mutluluğu tatmadan Ebediyete göçen âşık insanların ruhlarını hayata yeniden getirecek.

“Biz tekrar bir araya geleceğiz, sevgili Nathan ve zambakların çanaklarında biriken şafağın şebnemlerini, kır kuşlarıyla, gök kuşağının renkleri üzerinde birlikte içeceğiz; birlikte şakıyıp neşeleneceğiz. O güne kadar bekle, ebedî sevgilim beni! Şimdi elveda!”

Sesi iyice alçaldı ve dudakları, şiddetli bir sabah rüzgârının önünde yalnız bir çiçek gibi titredi. Nathan, gözyaşları içinde kucakladı onu; dudaklarını dudaklarına bastırdı ve onları bir kayanın gölgede kalan yüzeyi gibi soğuk buldu. Korkunç bir çığlık attı ve üstünü başını yırtmaya başladı. Ve kızcağızın titreyen ruhu Hayat’ın dağıyla Ölüm’ün uçurumu arasında duraksaya duraksaya yol alırken, kendini onun ölü bedeni üzerine attı.

Gecenin sessizliği içinde, uyuyan insanlar uykularından uyanmak zorunda kaldılar. Kadınlar ve çocuklar, İsthar’ın Başrahibinin sarayından gelen vurunmaları, dövünmeleri ve yürek yakan feryat ve figanları işitince korkuya kapıldılar.

Yorgun ve uykusuz varılan sabah gelince, insanlar üzüntü ve duygudaşlıklarını bildirmek için Nathan'ı aradılar, fakat onun ortadan kaybolduğu haberini aldılar.

Ve iki hafta sonra, Doğu'dan gelen bir kervanın kervancıbaşı, Nathan'ı, uzak, ıssız çölde, bir ceylan sürüsüyle beraber dolaşırken gördüğünü söyledi.

Çağlar, görünmeyen ayaklarıyla uygarlıkların sönük, cansız sahnelerini çiğneyerek gelip geçti. Aşk ve Güzellik Tanrıçası İshar terk etti o ülkeyi. Yabancı ve maymun iştahlı bir Tanrıça aldı onun yerini. Bu Tanrıça, Baalbek şehrinin muhteşem tapınaklarını ve harika saraylarını yıktırdı. Çiçeklerle, meyvelerle dolup taşan bağlar, bahçeler tarumar oldu, verimli tarlalar, çayırlar çölleşip gitti. Ve yeryüzünün bu bölgesinde, ağırlı ruhlara Dün'ün hayaletlerini hatırlatan, kederli gönüllere geçip gitmiş bir güç ve görkemin sadece yankısını tekrarlayan silik izlerden başka bir şey kalmadı.

Fakat insanın yaptıklarını çiğneyip geçen haşin çağlar, onun düşlerini ortadan kaldıramadı; aşkını da zayıflatamadı, çünkü düşler ve duygular Ebedî Ruhla birlikte sonsuza kadar yaşayan şeylerdir. Gece yaklaşıncı Güneşin, sabah gözükünce de yıldızların gözden kaybolmaları gibi, düşler ve duygular da bir zaman için, kaybolabilirler, fakat göklerin aydınlığı gibi, zamanı gelince mutlaka geri dönerler.

İKİNCİ BÖLÜM

M.S. 1890 Yılıının Baharı

Gün bitti; Doğa uyku için gereken pek çok hazırlığı yaptı ve Güneş altın ışıklarını Baalbek ovalarından çekip geri aldı. Çoban Ali El Hüseyini, tapınak harabelerinin ortasında bir açıklığa geri getirdi sürüsünü. Savaş meydanında canlarını bırakan sayısız askerin kemiklerini temsil eden eski sütunların yanında oturdu. Kavalından dökülen ezgilere kulak veren koyunlar gelip onun çevresinde toplandılar.

Gece yarısı oldu ve gökler, karanlığın açtığı derin saban izlerine ertesi günün tohumlarını ekti. Ali'nin gözleri gece boyu gördüğü uyanık düşlerin karartılarıyla yorulmuş, kan çanağına dönmüştü. Hayalhanesi, yıkık duvarlar arasında, ür-küntü veren sessizlikte birbiri ardından gelip geçen hayalet görüntüleriyle yorgun düşmüştü. Sabaha karşı bir kolu üzerine yaslandı; ve uyku salkım saçak etekleriyle, sakın bir gölün yüzeyine inen ince bir sis bulutu gibi, onun duyularını örtüp hükmü altına aldı. Her günkü benliğini unuttu ve kendini, yasaları ve insan ürünü öğretileri aşan rüyalarla, ideallerle donanmış, görünmeyen benliği içinde buldu. Hayal ve tasavvur çemberi Ali'nin gözleri önünde genişledikçe genişledi ve hayatın gündelik olanın ötesindeki gizli güzellikleri yavaş yavaş görünür olmaya başladı ona. Ruh, hiçliğe doğru koşan zamanın hızlı gösterisini terk etti ve kendini birbiriyle uyumlu

düşüncelerin, kristalleşmiş yargıların önünde yapayalnız dikilmiş buldu. Hayatında ilk defa, gençliğini dolduran ruhsal açlığın nedenlerini hissediyor gibiydi... Öyle bir açlık ya da kıtlık ki, Hayat'ın tadıyla hüznü ve acılığı arasındaki çukuru doldurup geçiyordu. Bir susuzluk ki, keder ve hüznün iç çekişlerini Doyum'un sessizliğiyle uzlaştırıyordu. Bir arzu ya da özlem ki, ne dünyevi başarıyla dindirilebiliyor, ne çağların geçişiyle yerinden kımıldatılabiliyordu. Ali içinde bu tuhaf duygu zenginliğinin, bu arı duru duyarlılığın kabardığını hissetti. Kor halindeki odunların üzerine konan günlük koklusu gibi yükselen, zihni hükmü altına alan Ezelî Bellek'ti, bu. Büyülü bir aşktı, bu. Bir sazendenin hassas parmaklarıyla çalgısının tellerine dokunması gibi, yumuşak parmak uçlarıyla Ali'nin kalbinc dokunan bir aşk... Hiçlikten doğup yükselen, hızla güçlenen, güçlenen ve Ali'nin gerçek benliğini kucaklayıp, ruhunu ateşli bir aşkla dolduran, hem acı, hem haz veren yepyeni bir güçtü bu.

Ali tapınak yıkıntılarına doğru baktı ve harabe halimdeki tapınakları, çok eski zamanlardaki gibi güçlü, yıkılmaz, zapt edilmez görünüşleriyle hayalinde canlandırırken, uykuyla ağırlaşan gözleri açılır gibi oldu. Güçlenen bakışları bir noktaya dikilirken, yüreğinin vuruşları da sıklaştı. Gözleri ansızın ışığa kavuşan kör bir adam gibi, daha önce hiç görmediği şeyleri görmeye, düşünmeye ve göremediklerini de tasavvur etmeye başladı. Sevilen, tapılan bir Tanrıça'nın heykelini kuşatan kandilleri ve buhurdanlıkları gözünde canlandırdı. Fildişi ve altınla kaplı bir sunakta adakları Tanrıça'ya sunan rahipleri gözünün önüne getirdi. Dans eden bakireler, tambur çalan sazandeler, Aşk ve Güzellik Tanrıçası'nı öven şarkılarıyla şarkıcılar düşündü; sonra bütün bunları görür gibi oldu, sonra görmeye başladı ve heyecandan duracak gibi olan yüreğinin derinliklerinde bütün bunların alaca karanlıkta büyümlü etkisini hissetti.

Fakat Bellek tek başına çok eski zamanların derinliklerinde işitilen seslerin yankısından başka bir şey vermez. Peki, o zaman, neydi bu güçlü, örgün ve sonradan kazanılan yabancı hatıralarla, bir bedevi çadırında doğan ve hayatının baharını çorak vadilerde koyun otarmakla geçiren basit genç arasındaki garip ilişki?

Ali kendini topladı ve harabeler arasında dolaşmaya başladı. Ve zihnini kemiren hatıralar, sonunda düşüncelerin üzerindeki kalın unutkanlık örtüsünü sıyrıp aldı. Tapınağın mağaramsı kapısına vardığında, büyüleyici bir güç onu tutmuşçasına önce duraksadı, sonra adımlarını hızlandırdı. Aşağı doğru bakınca orada, yerde parçalanmış bir heykel gördü. Görünmeyen gücün elinden kendini kurtardı ve ansızın gözleri yaşla doldu ve derin bir yaradan boşalan kan gibi boşaldı. Yüreği med dalgalarıyla kükredi ve içini yoklayan duygular denizden kıyıya vuran dalgalar gibi yükseldi. Kederli kederli içini çekti ve acı acı ağladı, çünkü hançer gibi batan bir

yalnızlık ve kendi ruhuyla, bu hayata gelmek için koptuğu aşkın ruh arasında bir uçurum gibi duran paralayıcı bir uzaklık içinde hissetti kendini. Kendi ruhunu oluşturan şeyin, Tanrı'nın çağlar akıp durmaya başlamadan kendi zatından ayırdığı varlık ateşinin bir alev dilinden başka bir şey olmadığını hissetti. Alevlenen yüreğinin çevresinde hışırdayan ince kanatların, tüyleriyle ruhuna dokunduğunu algılıyordu... Zihnini nicelikler ve ölçülüp tartılabilen değerlerden ayıran bir aşkı, bu. Hayat'ın dili sustuğu zaman konuşmaya başlayan aşk... Görünür bir ışığı olmadığı halde yolcunun önüne, yol gösteren mavi bir çöl feneri gibi çıkan aşk. Bu sessiz saatlerde Ali'nin gönlüne inen bu aşk ya da Tanrı, onun varlığına, açılıp serpilen çiçeklerin yanı başında biten, aynı zamanda hem acı, hem de erinç veren bir duyarlılık bahşetmişti.

Fakat nasıl bir şeydi bu Aşk? Kimin içindi ve nereden geliyordu? Bu harabelerin ortasında diz çöküp sorular soran çobandan

ne istiyordu? Bir bedevi bakirenin, çobanmış, prensmiş, ayırım gözetmeden gönüllere ektiği bir tohum muydu bu? Yoksa hayatı aydınlık kılmak için, karanlık bir bulutun arkasından sızan bir ışık mı? Gecenin sessizliği içinde onunla alay etmek için yanına sokulan bir rüya meleği mi? Yoksa, ta başından beri var olan ve yer yüzünde hayat var olduğu sürece de var olacak olan Gerçek'in kendisi miydi bu?

Ali, nemli gözlerini kapadı ve bir dilenci gibi kollarını ileri uzatarak yakardı, "Kimsin sen, kimsin, sen ey yüreğimin dibine kadar sokulan, fakat kendini gözden ırak tutan, ama yine de benimle gerçek benliğim arasında, unutulmuş geçmiş şimdije bağlayan bir duvar gibi yükselen? Bana, hayatın boşunallığını ve insanın zayıflığını hissettirmek için, Ebediyet'in yüzünü göstermeye gelen bir hayalet misin? Yoksa, beni tutsak edip kabilenin gençleri arasında bir alay eğlence nesnesi haline döndürmek için yer kabuğunun çatlaklarından dışarı sızan bir yeraltı cini mi?

Kimsin sen ve beni aynı anda hem öldüren, hem dirilten, cana can katan bu gücü nereden alıyorsun? Ve ben kimim? Ve bu, ‘Kendim’ dediğim acayip benlik kim, ne? İçtiğim Hayat Suyu, Kâinatın sırlarını görebilen, işitebilen bir meleğe mi dönüştürdü beni? İçtiğim şey, beni sadece sarhoş eden ve kendime karşı körleştiren kötü bir şarap mıydı yoksa?

Sessizleşti, bir yandan kaygısı artarken, bir yandan da ruhu tuhaf bir coşku hali yaşıyordu. Bir süre geçtikten sonra, kendi kendine, “Ey, gönlün dışa vurduğu, ama gecenin gizlediği şey! Ey, rüyalarım-
dan gökyüzüne ağan müthiş güzel ruh; karın kat kat yorganı altında gizlenen sağlıklı tohumlar gibi, içimde derin uykularda olan şeyi uyandırdın sen, benim aç benliğime cennetteki çiçeklerin kokusunu taşıyan şen bir rüzgâr gibi geçtin içimden; ağacın yapraklarına dokunur gibi dokundun duyularıma ve onları canlandırdın, titrettin, hışırdattın soluğunla. Bir insansan eğer, izin ver seni göreyim;

değilsen, emret Uykuya, gözlerimi kapatsın ki, içrek benliğimin gözleriyle senin büyüklüğünü görebileyim. İzin ver dokunayım sana; sesini işitebileyim. Özümdeki en derin yönelişi gözden gizleyen bu örtüyü kaldır; tapındığını varlığı açılan gözlerimden saklayan bu duvarı yık ve bana bir çift kanat ver ki, senin peşinden Yüce Âlemlere girebileyim. Ya da eğer cin taifesinden bir bakireysen gözlerimi bağla ki, senin peşinden gelirken, cinlerin kapanına düşeyim. Ve eğer, buna değer bulursan, elini yüreğimin üzerine koy ve bana sahip ol.”

Bütün bu sözleri, Ali, mistik bir karanlık içinde fısıldadı. Gecenin hayaletleri, sanki onun gözyaşlarından buharlaşıp çıkıyormuş gibi geçiyorlardı Ali’nin gözlerinin önünden. Tapınağın duvarları üzerinde gökkuşağının fırçasıyla boyanmış büyülü resimler hayal ediyordu Ali.

Böylece, gözyaşı dökerek, bilinmezler içinde kıvranan ruhunun çektiklerini dile getirmeye çalışarak, yüreğinin vuruşlarını dinleyerek ve nesnelere, ağır bir tempoyla

da olsa geçip giden Hayat'ı, bir rüyanın görünüp kaybolan resimlerini izliyormuş gibi ve onu, güzelliğiyile tuhaf, büyüklüğüyle de ürkütücü bir başka rüyayla değıstiriyormuş gibi bakarak, bir saat geçti. Meleğiy ve Vahiy beklerken gökteki yıldızlar üzerinde tefekkür eden bir Yalvaç gibi, bütün bu müşahedelerin ötesinde var olan büyük ve aşkının gücü düşünüyordu. Ruhunun kendisini terk edip, bu tapınaklarda, kendi benliğinin, bu harabelerin arasında kaybolan, paha biçilmez, fakat bilinmeyen bir parçasını aradığını hissediyordu.

Şafak söktü ve sessizlik sabah rüzgârının geişiyile kükremeye döndü. Gün ışığı havadaki çiçek tozlarını ısıldatarak hayatın önünden koşmaya başladı. Gökyüzü düşünde sevgilisini gören genç bir insan gibi uykuda gülümsedi. Kuşlar duvar oyuklarındaki sığınaklarından çıkıp, sabah dualarını şakıyarak kismetlerini aramaya başladılar. Ali, Tanrı'nın yaratıcı soluğuyile gözlerini açtığı andaki Âdem gibi, baktığı

verde daha önce görmediği kadar yeni, görülmemiş ve fantastik şeyler görür gibiydi. Kalkıp koyunlarına yaklaştı, onları yanına çağırdı; peşine takıp sessizce, otu bol kırlara götürdü. Koyunlarını güderken, sezgi ve tefekkür yoluyla Kâinatın sırlarını öğrenmeye çalışan bir filozofun yaptığı gibi gökyüzünü seyrediyordu. Şırlıtlısıyla huzur veren bir dereye ulaştı ve suyun kıyısında bir salkım söğüt ağacının altında oturdu. Ağacın dalları, derenin dibinden soğuk su içmek ister gibi akan suların içine kadar sarkmıştı. Şafağın çiğ damlaları, çiçeklerin, yemyeşil otların arasında otlayan koyunların yünleri üzerinde parıltıyordu.

Birkaç dakika içinde Ali, yürek vuruşlarının gittikçe hızlandığını hissetti; içi neredeyse dışardan da görülür, hissedilir bir yoğunlukta titremeye başlamıştı. Çocuğunun çığlıklarıyla uykudan uyanan bir anne gibi hızla pozisyonunu değiştirdi ve gözlerinin adeta icbar edilmişçesine yöneldiği yerde, omzunda toprak bir su kabı taşıyan dünyalar güzeli bir genç kız gördü.

Kız derenin karşı kıyısı boyunca onun bulunduğu yere doğru ilerleyerek yavaş adımlarla yaklaşıyordu. Kıyıda, su almak için uygun bir yere varınca kabını doldurmak için eğilirken karşı kıyıya baktı ve gözleri Ali'nin gözleriyle karşılaştı. Elinde olmadan bir çığlık attı, kabı elinden bıraktı ve hızla geri çekildi. Sonra kendini toparlayınca, kaygı ve güvensizlik içinde ürkek gözlerle Ali'ye baktı.

Aradan, her saniyesi ikisinin de kalplerini ve ruhlarını ışığa boğan kandiller gibi parıldayan birkaç dakika geçti. Sessizlik, bu dereden ve bu ağaçlardan çok uzak görüntüler ve sahnelerle dolu, çok, çok uzak ve bulanık bir hatıralar geçidi getirdi ikisinin de gözlerinin önüne. Onların içlerinden geçen her şeyi birbiri için anlaşılır kılan bir sessizlikte, bu iki ruha ve iki yüreğe hükmeden her şey, bu iki ruh ve iki yürek arasında cereyan eden her şey bütünüyle paylaşıncaya kadar, Ali ve kız birbirinin paralayıcı iç çekişlerini dinlediler.

Ali, gizemli bir gücün etkisi altında, dereciğin öteki kıyısına atlayıp geçti, genç kıza yaklaştı, onu kucakladı ve onu dudaklarından uzun uzun öptü. Bedeninin değil de, gönlünün elleriyle dokunmuştu ona ve böylece kızın iradesini bütünüyle ele geçirmiş, gücünü tüketmişti sanki. Kız hiç karşı koymadı. Zambak kokusunun, kendini, onu gökyüzünde dolaştıracak rüzgârın eline bırakması gibi, kız da kendini Ali'nin kollarına terk etmişti. Hırpalanmış birinin güven ve huzur bulduğunda yaptığı gibi, başını Ali'nin göğsüne yasladı. Derin derin içini çekti. Büyük acılar görmüş bir kalpte mutluluğun yeniden doğuşunu müjdeleyen ve yara alıp yere çakıldıktan sonra tekrar havalanma gücünü kazanan kanatlardaki dirilmeye, yenilenmeye işaret eden bir iç çekişti, bu.

Kız başını kalırdı ve ta ruhunun derinliklerinden Ali'nin gözlerine baktı. Hükmedici bir sessizlik içinde kendini insanlar arasında konuşulan alışılmış dillerin üstünde tutan birinin bakışıydı, bu; ve gönüllerin sessiz, sözsüz dilinde sayıya gelmeyecek kadar çok düşünceyi dile getiren

bir ifadeyle yüklüydü. Aşkı sözcüklerde vücut bulan bir ruh olarak değil, fakat iki ruhun Tanrı eliyle bir araya getirilip, dünya hayatıyla birbirinden koparılmasından çok sonra gerçekleşen bir yeniden birleşme olarak gören birinin bakışıydı, bu.

Birbirine tutulan genç çift söğüt ağaçları arasında yürüdü. Bu iki kişinin saflığı, dürüstlüğü, onların tek vücut olmalarını açığa vuran aşka özgü bir dildi. Onların gözlerinde mutluluğun pırıltısını görmek için nesnelerde açılan gönül gözleri; aşkın apansız ve karşı durulmaz ifşasına kulak kesilen sessiz dinleyiciler...

Koyunlar otlamaya ve kuşlar onların başlarının üstünde, gecenin boşluğunu kovalayan şafağa şarkılar yakarak dolaşmaya devam ediyorlardı. Vadinin sonuna varınca güneş, dağlara, bayırlara altın bir örtü sererek ufukta belirdi. Gölgesinde menekşelerin gizlendiği bir kayanın yanında oturdular. Rüzgâr, tutamları, tatlı öpücükler için yanıp tutuşan titrek parmak uçlarıymış gibi dalgalanan saçlarını

okşarken, genç kız Ali'nin siyah gözlerinin içine baktı. Güçlü ve büyüğü bir yumuşaklık onun iradesine rağmen dudaklarına dokunuyormuş gibi hissetti ve sakin, neşeli bir sesle, "İshtar bizim ikimizin ruhlarını bir başka hayattan alıp bu hayat için diriltti ki, Aşkın diriltici neşesini ve Gençliğin ısıltısını inkâr etmeyelim, sevgilim," dedi.

Ali, kızın kulağa ezgi gibi gelen sesi, gördüğü bir düşün görüntülerini gözünün önüne getiriyormuş gibi gözlerini kapadı ve koltuk altlarında, onu bulunduğu yerden havalandırıp, yabancı bir odada, güzelliğine Ölüm'ün sahip çıktığı bir genç kız cesedinin uzandığı bir yatağın yanına indiren görünmez bir çift kanat hissetti. Korkuyla bağırdı, sonra gözlerini açtı ve kendini aynı genç kızın yanında oturur buldu. Kızın dudaklarında anlamlı bir gülümseme dolaşıyordu. Gözleri hayat ışığıyla parıldıyordu. Ali'nin de yüzü aydınlandı ve rahat bir nefes aldı. Uyanık düşünde gördüğü şeyler, o, uzak geçmiş ve onunverdiği kaygıyı tamamen unuttuncaya kadar yavaş yavaş kayboldular. İki âşık birbirini kucakladılar ve öpüşlerin tatlı şarabını, ikisi de sarhoş oluncaya kadar birlikte yudum yudum içtiler. Gölgelelerin son kalıntısı da, onları uyandıran Ezelî ve Ebedî Güç tarafından dağıtılınca kadar birbirinin kollarında uyudular.

GECE İLE SABAH ARASINDA

Sessiz ol, kalbim, sessiz ol,
Dipsiz boşluk işitemez senin sesini çünkü;
Sessiz ol, sessiz,
Çünkü, boşluğu dolduran esir
O kadar yüklü ki çığlıklarla,
O kadar dolu ki inlemelerle,
Taşıyamaz senin terennümlerini
Ve ilahilerini ötelere.

Sessiz ol, kalbim, sessiz,
Çünkü ne gecenin hayaletleri
Aldıracak gibi gözüküyor
Fısıldayacağın sırlara,
Sırlarına, kalbinin;
Ne de duraksayacak gibi gözüküyor
Karanlığın adımları
Senin düşlerinden geçerken.

Sessiz ol, kalbim, şafak sökene kadar.
Çünkü bak, kim ki sabırla beklerse sabahı
Güvenle karşılar onu;
Kim ki ışığı sever, ışık da sever onu
Ve ışıkla sevilir o da.

Sessiz ol, kalbim, sessiz ol
Ve kulak ver benim hikâyeme;
Düşümde bir bülbül gördüm, şakıyan
Ateşli bir yanardağın hançeresiyle...
Ve bir zambak gördüm,
Başını karın içinden çıkaran
Ve bir huri, mezarlıkta dans eden
Ve bir de çocuk, bir kuru kafayla
Konuşa, gülüşe oynayan.

Düşümde gördüm, tabii, bütün bunları
Ve gözlerimi açıp da çevreme bakınca,
Gördüm o yanardağ ağzının
Bülbülün boğazından
Ateş püskürttüğünü hâlâ;
Ama ne şarkısı işitilebiliyordu artık,
Ne de uçtuğu, o bülbülün.

Dağ bayır, kırlara, vadilere
Kar savurduğunu gördüm, göğün

Ve susturulmuş, küstürülmüş zambakların
Bembeyaz kefenler altında saklandığını.

Sessizce geçip giden çağlarla birlikte
Sonsuza kadar sıra sıra uzanan
Bir mezarlar zinciri gördüm.
Ama ne dans eden,
Ne yakaran biri vardı onların arasında.
Bir tepe gördüm sadece,
Kuru kafalardan oluşan bir tepe.
Yoktu ama, yoktu, onların çevresinde,
Rüzgârdan başka,
Onlarla konuşa, gülüşe
Oynayan kimse.

Uyandığımda, evet, kederi gördüm yalnız,
Keder ve üzüntüyü gördüm;
Ne oldu düşümdeki o sevinç, o neşe, peki?
Nereye gitti düşümün güzelliği
Ve nasıl kayboldu onca imge,
Onca görüntü?

Nasıl sabredebilir gönül,
Yeniden çekip geri getirinceye kadar uyku
Ümidin ve özlemin mutlu hayallerini?

Sessiz ol, kalbim, sessiz ol
Kulak ver ve dinle hikâyemi;
Dün, kökleri toprağın derinliklerine,
Dalları göğün derinliklerine ulaşan
Yaşlı, ama güçlü bir ağaç gibiydi, ruhum,
Bahar geldi ve çiçeklendim,
Yaz oldu, meyve verdim.

Güz gelince, gümüş bir tepsinin içinde
Yol kenanna,
Gelip geçenin önüne koydum
Meyvelerini, ağacın.
Yolcular istekle nasiplerini aldı
Ve devam ettiler yol tepmeye.

Güz geçip de, hayatın neşesi
Ağlamaların, inlemelerin
altına gömüldüğünde
Tepsiye baktım ve orada
Sadece bir tek meyve kaldığını gördüm;
Onu aldım ve kendi ağzıma koydum,
Ama zehir gibi acıydı tadı
Ve ham üzüm gibi de ekşi.

Kendi kendime, “Yazıklar olsun bana,” dedim,
“Ağızlarına zehir zıkkım bir meyveden,
Ruhlarına sıkıntıdan başka şey bulamadım
İnsanlara sunacak.

Nedir bu yaptığın senin, ruhum,
Nedir, bu kotarıp ortaya koyduğun böyle,
Köklerinle topraktan emdiğin
O tatlı, besleyici özsuyla
Ve gökyüzünden içine çektiğin
Güzelim rayihayla?”
Ben çektikçe direnen kökleriyle beraber
Söküp çıkardım
O güçlü ve yaşlı ağacımı
Öfkeyle toprağından.

Geçmişten kopardım köklerini ağacın;
Çekip aldım binlerce baharın,
Binlerce güzün hatırasını ondan
Ve bir başka toprağına diktim,
ruhumun ağacını,
Zaman'ın geçtiğı yolların uzağında,
Onun tırmanamadığı sarp bir yamaca.
Gece gündüz ihtimam gösterdim ona,
Dilimden düşürmeden şu sözü:
“Uyanıklık yıldızlara yaklaştıracak bizi!”

Gözyaşı ve kanla suladım onu,
“Kan, koku verecek meyvelerine senin,
Ve gözyaşı da, tatlılık.”
Diye fısıldayarak ona.

Bahar gelince ağacım yine çiçek açtı
Ve yaz gelince de yine meyve yüklendi.
Güz gelince olmuş meyvelerin hepsini
Altın bir tepsiye topladım
Ve yol üzerinde gelen geçene sundum;
Ama yolculardan hiçbiri
İstemedi meyvelerimi.

O zaman kendim tadayım dedim
Ve ısırđım meyvelerden birini;
Petek balı gibi tatlı,
Babil şarabı gibi sarhoşluk verici,
Yasemin gibi güzel kokuluydu.

Haykırdım o zaman,
“Rahmetin ağızlarına dokunmasını
Ve gerçeğın kulaklarına ulaşmasını
İstemiyor insanlar,
Çünkü Rahmet Gözyaşı’nın kızıdır
Ve Gerçek de Kan’ın oğlu.”

Kalabalık sokaklardan, ana yollardan uzak,
Tenha bir köşede,
Yalnız ağacının gölgesinde
Oturmak için, ruhumun,
Terk ettim o gürültülü şehri.

Sessiz ol, kalbim,
sessiz ol şafak sökene kadar;
Sessiz ol ve dinle hikâyemi;
Dün, denizin dalgaları üzerinde yüzen
Bir tekneydi, düşüncelerim;
Ve rüzgârın yönüne göre
Kıydan kıyıya sürüklenip
duruyordu bu tekne.

Gökkuşağının renklerinde
Yedi boya fıçısı dışında,
bomboştı teknem.
Gün geldi, hep denizin üstünde
Dolaşıp durmaktan yoruldum,
“Tekneden bu düşünceleri boşaltıp
Doğduğum limana geri dönmeliyim.”
Dedim kendi kendime.

Hazırlamak için bu yolculuğa,
Teknemi gün batımı rengine,
Altın, bakır karışımı sarıya,
Baharın kalbi gibi yeşile,
Gökyüzü mavisine
Ve anemon çiçeği kırmızısına boyadım.
Dikkat çeksin ve göz kamaştırsın diye
Direklere ve dümen yekesine
Tuhaf figürler çizdim, boyadım.

İşimi bitirince de, düşüncelerimin teknesi
Peygamberî bir görünüm kazandı;
Deniz ve gök arasında,
İki sonsuzluk arasında
Seyrû sefer yapan bir tekne,
Gökçe bir tekne olup çıktı...

Doğduğum adanın sahiline girerken
Beni şarkılarla, çalgılarla
Karşılama için sahile koştu insanlar.
Ve şehre davet etti beni bu kalabalık.
Sazlarını tınlatıp teflerini çalarak
Alıp götürmek istediler beni.

Bu hoş karşılama,
Harika görünüşü,
Süsü, boyası içindi, teknemin.
Ne bu düşünce teknesinin içini,
Bu şiir teknesinin içini görmek isteyen oldu,
Ne denizlerin ötesinden
Neler yüklenip getirdiğimi soran,
Ne de teknemin bomboş olabileceğini
Düşünen kimse oldu.

Çünkü teknenin görünüşü,
Dışının parıltısı kör etmişti
Bakanların gözlerini.

Görünce bu durumu,
Dedim ki kendi kendime:
“İnsanları yanlış izlenimlere sürükledim;
Yedi boya fıçısıyla
Gözlerini boyadım onların.”

Bunun üzerine, basmadan ayağımı kıyıya,
Düşüncelerimin teknesiyle
Açıldım yeniden denize.
Doğu adalarını gezdim,
Günlük otu, mür
Ve sandal ağacı topladım oralardan
Ve yükledim tekneme...

Batı adalarını gezdim;
Fildişi, yakut, zümrüt
Ve daha nice değerli taşlar
Topladım o kıyılardan da.
Güney sahillerine uğradım
Ve harika zırhlar, pınl pınl kılıçlar,
Süslü kalkanlar
Ve daha nice silahlar, pusatlar
Yükledim düşünce tekneme...

Yeryüzünün en seçme, en nadir,
En değerli şeyleriyle doldurdum teknemi

Ve işte ancak o zaman çevirdim dümeni
Doğduğum adanın kıyısına.

Ve yolda dedim ki kendi kendime:
“İnsanlar beni yine kutlamaya gelecekler,
Fakat bu sefer dürüstçe olacak bu kutlama;
Ve yine şehirlerine davet edecekler beni,
Fakat bu sefer gerçekten
Hak etmiş olacağım bunu.”

Ama gelin görün ki, oraya vardığımda
Bir tek kişi bile gelmedi kıyıya,
Karşılamaya beni...

Peşin bir gururla yürüdüm şehrin sokaklarında,
Ama dönüp de bana bakan olmadı...
Pazar yerinde dikilip ilan ettim,
Duyurmak istedim bağırarak
Onlara teknemdeki hazineleri.
Fakat sadece alay ettiler benimle,
Aldırmadılar bile söylediklerime.

Kıyıya kırık bir kalple döndüm,
Hayal kırıklığı
Ve zihin karışıklığı içinde...

Ama sonra biraz dikkatli bakınca tekneme,
Bir şeye takıldı gözüm
Sefer sırasında gözümünden kaçan.
Ve şaşkınlık içinde, “Aaa! Şuraya bakın!”
Diye bağırdım: “Şuraya bakın,
Denizin dalgaları silip götürmüş
Teknemin boyasını
Ve üzerine çizdiğim figürlerin hepsini
Düpedüz iskelete çevirmişler onu,
Rüzgârlar ve dalgalar.”

Güneşin yakıcı ışığıyla birlikte
Parlak tonlar silinip kararmış,
Teknem eski püskü, dökülen
Bir enkaz görünümünü almıştı.
Teknenin içindeki hazinelere bakıp dururken
Görememiştım dışındaki değişikliği;
Kör etmişti gözlerimi, teknenin içindekiler.

Dünyanın en değerli şeylerini toplayıp
Dalgaların üzerinde yüzen
bu sandığa doldurmuş,
Ve onunla dönmüştüm halkıma güya.
Ama onlar hemen hep göz kamaştıran,
Pırıltılı, fakat boş şeylerin
peşinde oldukları için
Bana ve yüküme bakmadan
Başlarını çevirip gitmişlerdi.

Bunu görünce, hemen o an,
Ölümün Şehri'ne,
Ölüler şehrine gitmek için
Düşüncelerimin teknesini terk ettim;
Ve yan yana dizilmiş mezarlar arasında,
Sırlarını derin derin düşünmek için
Onların arasında oturdum.

Sessiz ol, kalbim,
Sessiz ol şafak sökene kadar;
Çünkü kükreyen fırtına alay ediyor
İç konuşmalarınla, senin.
Ve senin sazının tınlamalarını
Yankılandırmıyor, vadinin mağaraları.

Sessiz ol, kalbim,
Sessiz ol sabah oluncaya kadar;
Çünkü şafağın söküşünü
Sabırla bekleyenleri kucaklıyor
Sabahın dalgaları.

Şafak söküyor işte.
Konuşabiliyorsan, konuş, ey kalbim.
Dalga dalga yürüyor işte sabah!
Niçin konuşmuyorsun, peki?
Şafağı karşılayacağın bir şarkı bırakmadı mı
Senin derinliklerine gecenin sessizliği?

İşte vadinin uzak köşelerine doğru uçan
Güvercin ve bülbül sürüleri.
Kuşlarla uçabilir misin sen?
Yoksa korkunç gece
Yordu mu kanatlarını?

Koyunlarını ağıllarından dışarı
Çıkartıyor çobanlar.
Gecenin hayaleti, onların peşinden
Gidecek bir güç bırakmadı mı sende?

Kalk, ey kalbim, kalk
Ve şafakla birlikte koyul yola;
Çünkü bak, gece geçip gitti
Ve karanlığın verdiği korku,
Kâbuslu düşleri, ürkütücü düşünceleri
Ve delice yolculuklarıyla yok olup gitti.

Kalk, ey kalbim, kalk
Ve terennümlerle sesini yükselt;
Çünkü bak,
Şafak'la şarkılarını paylaşmayanlar
Sonu gelmeyen karanlığın çocuklarıdır.

kapi

kapi no: 313
edebiyat: 85

